

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 22.

kül

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1003

a szerkesztőségek tájékoztatására!

heti várható

1983. április 22. /mti/

április 25. /hétfő/

- a mozambiki frelimo-párt iv. kongresszusa

- az ensz rendezésében nemzetközi namibia-konferencia kezdődik
párizsban

- konsztantin karamanlisz görög államfő szófiába látogat

április 26. /kedd/

- joao baptista de figueiredo brazil államfő mexikóba érkezik

- helmut kohl nyugatnémet kancellár olaszországba utazik

április 27. /szerda/

all

1983.04.22.

- nincs előrejelzés

április 28. /csütörtök/

- összeül a lengyel szejm

- pierre elliot Trudeau kanadai kormányfő washingtonba érkezik

- a jkszb kb ülése

április 29. /péntek/

- 11 el nem kötelezett ország külügyminiszterének kétnapos értekezlete új-delhiben

- hét vezető tőkés ország pénzügyminisztereinek találkozója /helyszíne nem ismeretes/

április 30. /szombat/

- nakaszono jaszuhiro japán kormányfő thaiföldet, malaysiát, szingapurt, indonéziát és a fülöp-szigeteket érintő körutra indul

május 1. /vasárnap/

- az egyesült államok kommunista ifjúsági szervezetének alakuló kongresszusa clevelandben

ti ng
06.23 220483 1408

de!

-.-

1983.04.22.

sk0002 4 230 mtik1004

közép-amerika - külügyminiszterek

havanna, 1983. április 22. /mti/ - elsősorban a közép-amerikai államoknak maguknak kell arra törekedniük, hogy egyezmények megkötésével megteremthessék a térség tartós békéjét - állapítja meg az a közlemény, amelyet négy latin-amerikai ország külügyminisztere írt alá csütörtökön, panamavárosban.

kolumbia, mexikó, venezuela és panama - az ugynevezett contadorai csoport - közvetítésével két napon keresztül tanácskozott a panamai fővárosban öt közép-amerikai ország külügyminisztere. jóllehet a közép-amerikai államok külügyminiszterei között nem jött létre két- vagy többoldalú közvetlen találkozó, a contadorai csoport közvetítésével elérte, hogy a közeljövőben folytatódik a megkezdett tárgyalási folyamat.

a contadorai csoport májusban ismét találkozót tart a panamai fővárosban.

go/hing

06.58 220483 0861

-.-

sk0003 4 230 mtik1005

visszatér a szojuz t-8

fazekas lászló. az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1983. április 22. /mti/ - visszatér a földre a szojuz t-8 űrhajó.

mint a moszkvai rádió beszámolt róla, a szerdai rajtot, s a késő éjszakába nyúló munkát követően vlagyimir tyitov, gennagyij sztrekalov és alekszandr szerebrov moszkvai idő szerint reggel kilenc óra után kezdte meg csütörtöki munkanapját. űrhajójukkal újabb pályamódosításokat hajtottak végre, s hozzáláttak a szaljut-7 űrállomással való összekapcsolódás előkészületeihez. az űrhajó és az űrállomás közelítése során tapasztalt rendellenességek miatt azonban a földi irányítás úgy döntött, hogy a három űrhajós biztonsága érdekében ne kerüljön sor az összekapcsolásra. a szojuz t-8 utasai megkezdték a földreszállás előkészületeit.

de!

a szovjet űrhajózás történetében már volt arra példa, hogy az űrhajó és az űrállomás közelítésénél jelentkező rendellenességek miatt a földi irányító központ a dokkolási manőver elhagyására és a földre való visszatérésre utasította az űrhajósokat. az új típusu, t-jelzésű űrhajónál a küzelítés, az összekapcsolás munkáját a fedélzeti számítógép vezérli, de kézi irányításra is van lehetőség. az űrhajósok által végzett ellenőrzés derített fel a berendezések hibáját, s ezért döntöttek úgy az űrrepülés irányítói, hogy a személyzet térjen vissza a földre.

fl/hi

07.08 220483 1368

-.-

sk0004 4 230 mtik1006

rövid hírek

görög-amerikai tárgyalások

athén, 1983. április 22. /reuter/ - csütörtökön folytatódtak athénban a görögországi amerikai katonai támaszpontok jövőjéről rendezett tárgyalások. az egyesült államok és görögország küldöttsége a múlt héten újította fel a megbeszéléseket 4 nagyobb támaszpont és több kisebb katonai létesítmény amerikai használatáról, majd a felek közötti nézeteltérések miatt három napig szüneteltették az eszmecsereket.

hamis dollárok

bonn, 1983. április 22. /taszsz/ - dollárhamisító bandát tett ártalmatlanná a nyugatnémet rendőrség bréma környékén. a razzia során több személyt őrizetbe vettek és több mint félmillió dollár névértékű hamis pénzt foglaltak le.

havazás áprilisban

new york, 1983. április 22. /taszsz/ - az évszakhoz képest szokatlanul hidegre fordult az idő az egyesült államok déli részén. a napok óta tartó hűvös időjárás - néhol hó is esett - jelentős károkat okozott a gyümölcsösökben. arkansas észak-nyugati részén becslések szerint elpusztult az alma- és őszibarack termés 90 százaléka, georgiában pedig 75 százaléka.

ndk-nszk tranzitbizottság

berlin, 1983. április 22. /adn/ - berlinben csütörtökön megtartotta 73. ülését az ndk-nszk tranzitbizottság. az ndk küldöttségének vezetője tiltakozott a tranzitmegállapodás nyugatnémet részről történt sorozatos megsértése miatt.

elveszített rakéta

bonn, 1983. április 22. /dpa/taszsz/ - „elveszítette”, egyik rakétáját a kanadai légierő egyik starfighter típusu vadászgépe. a gyakorlórepülést végző gép rakétáját több órák kutatás után találták meg neuburgtól 7 kilométerre nyugatra.

ti hf ng

07.12 220483 1662

-.-

sk0005 4 230 mtik1007

ausztriai választások /1. rész/

szabó zoltán, az mti tudósítója írja:

bécs, 1983. április 22. /mti/ - április 24-én, vasárnap parlamenti választásokat tartanak ausztriában. a nemzeti tanács 183 képviselői helyének sorsa dől el. a legutóbbi, 1979-es választásokon a kormányzó osztrák szocialista párt 95, az ellenzékbe szorult parlamenti pártok közül pedig az osztrák néppárt 77, az osztrák szabadságpárt 11 helyet szerzett.

bécsi politikai megfigyelők egybehangzóan úgy vélekednek, hogy meglepetésnek számítana, ha az osztrák szocialista párt 13 évi egyeduralma után ismét megszerezne az abszolút többséget. ahhoz viszont nemigen fér kétség, hogy az spö továbbra is a legerősebb politikai erő marad ausztriában - a kérdés csupán az, hány százalékkal, hány mandátummal marad el az abszolút többségtől. kreiskyék arra készülnek, hogy ha a 183 mandátumból sikerül 91-et megszerezniük - azaz mindössze egy parlamenti hely választja el őket az abszolút többségtől -, akkor a kancellár kisebbségi kormány megalakítására kér megbízást kirchschla:ger köztársasági elnöktől. az spö ebben az esetben a kisebbik ellenzéki párt, az fpö támogatására számít. amennyiben két, vagy annál több mandátum hiányozna az abszolút többségből, akkor a szocialista párt a

jel

szabadságpárttal kezdeményez koalíciót, de azt feltehetően már kreisky nélkül. a 72 éves politikus bejelentése szerint ez esetben néhány hónapig még a párt elnöke marad, majd végérvényesen visszavonul a politikai élettől. /folyt./

sz/ge ha

07.15 220483 1517

--

sk0006 4 230 mtik1008

ausztriai választások /2. rész/

az spö 13 éves kormányzása idején fokozatosan emelkedett az életszínvonal, és a legutolsó időkig sikerült megőrizni a majdnem teljes foglalkoztatottságot. jelenleg ausztriában a keresőképeseek mintegy 4,8 százaléka van munka nélkül, ami ugyan több, mint tavaly ilyenkor /3,5 százalék/, de nemzetközi összehasonlításban rendkívül kedvező. ugyanakkor a bécsi közkörház építése körüli botrányok, majd a több más nagyberuházás körüli mulasztások sokat ártottak kreisky pártja tekintélyének.

legutóbb néhány kényszerű gazdaságpolitikai kormányintézkedés, így a takarékbetétek egy részének tervbe vett megadóztatása, vagy a nyugdíjakat is megterhelő ugynevezett munkanélküli pótlék érezhetően lehűtötték a kreisky-kormányba vetett bizalom hőfokát.

politikai megfigyelők érzékelték azt is, hogy az elmúlt három-négy hónapban - talán éppen a közelgő választások miatt - szürkült az osztrák kormány külpolitikája. kreisky kancellár tél eleji washingtoni látogatása óta megritkultak, sőt eltűntek a korábbi, washingtoni bíráló állásfoglalások. a közel-kelet ügyében is ritkábban hallatta hangját kreisky - ami természetesen nem jelenti, hogy adott esetben az ellenzékben bárki is képes lenne pótolni a nemzetközi tekintélyű osztrák kancellárt. a 72 éves kreisky egyébként kezelőorvosainak közleménye szerint egészséges, jó erőben van, csupán krónikus vesebántalmai miatt szorult rendszeres kezelésre, amely azonban nem akadályozza őt hivatali teendőinek ellátásában. /folyt./

sz/ge ha

07.17 220483 1535

--

sk0007 4 230 mtik1009

ausztriai választások /3. rész/

az ellenzéki néppárt szorult helyzetben van. vezetői az elmúlt 13 évben egymást váltogatták, de egyiküknek sem sikerült elérnie kreisky kancellár népszerűségét, államférfiúi tekintélyét. nehezíti választási szereplésüket az is, hogy a szocialista-párti kormány eddigi eredményei tagadhatatlanok. ráadásul sántítanak a most alois mock vezette konzervatívok bírálatai is, mert a néppárt egyrészt megkérdőjelez mindent, amit a kormány tesz - másrészt koalícióra törekszik vele.

a szabadságpárt a jelek szerint tuljuttott hónapokkal ezelőtt átélt belső válságán. a gazdasági-politikai botrányokból kimaradt, azok tisztázásában az fpö pozitív szerepet játszott, ami előnyére válhat a választásokon. fontos szempont az is, hogy sem kirchschla:ger szövetségi elnök, sem pedig a szakszervezeti szövetség szocialista frakciója nem zárkózik el a szabadság párttal esetlegesen kínálkozó koalíció előtt.

az osztrák kommunista párt helyzete továbbra is nehéz. az idén nem szerepelt rosszul a grazi helyhatósági választásokon, mégis, a szocialisták ellenzése folytán nem lehetett részese a baloldali blokknak. franz muhri, az okp elnöke ehéti sajtóértekezletén arról szólt, hogy két mandátum elérésében jelölik meg maximális választási célkitűzésüket.

a két, ugynevezett környezetvédő párt parlamentbe jutását senki nem tartja valószínűnek, de a rájuk eső szavazatok befolyásolhatják az erőviszonyokat. megfigyelők egyébként egyetértenek abban, hogy az aktív semlegességen alapuló osztrák külpolitikában - bármiként végződjék is a vasárnapi választás - nem lesz érdemi változás.

sz/ge ha

07.19 220483 1647

le

--

1983.04.22.

sk0008 4 230 mtik1010

amerikai kongresszus - befagyasztás

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 22. /mti/ - a republikánus kisebbség obstrukciói következtében csütörtökön ismét elhalasztották az amerikai képviselőházban a nukleáris fegyverek befagyasztásáról szóló vitát. a fehér ház és parlamenti támogatói egyre nyilvánvalóbban az időhúzás taktikáját alkalmazzák az atomfegyverek befagyasztását követelő mozgalom parlamenti fellépésével szemben:

a befagyasztási javaslat egyik szerzőjének, clement zablöcki wisconsini demokrata képviselőnek csütörtökön sikerült 225-195 arányban elfogadtatnia egy módosítást, amely megakadályozza, hogy a perching-rakéták Európába telepítésének kérdését kivonják a befagyasztási határozat érvénye alól. de a republikánusok korábbi ígéretüket megszegve, megakadályozták, hogy a vitának időbeli határt szabva csütörtök este megtartsák a hat hete húzódó szavazást, amikor világossá vált, hogy a még hátralévő 40 módosítási javaslat megvitatására, vagy megszavazására nem jut idő, thomas o,neill, a képviselőház elnöke ismét elnapolta a vitát, amely a ház előtt lévő fontos törvényjavaslatok miatt legközelebb egy hét múlva folytatódhat csak.

a szenátus költségvetési bizottsága viszont ugyancsak csütörtökön 13:4 arányban olyan költségvetést fogadott el az 1984-es évre, amely 30 milliárddal emeli az adókat a hatalmas deficit csökkentése érdekében, 9 milliárddal növeli a szociális kiadásokat és 10 százalékról 5 százalékra csökkenti a katonai kiadások növekedési ütemét. korábban a képviselőház már elfogadta a maga költségvetési tervét, amely szintén lényegesen alacsonyabb növekedést biztosít a katonai kiadásoknak, mint amennyit a kormány követel.

Larry speakes, a fehér ház szóvivője kijelentette, hogy a bizottság „rossz szolgálatot tesz az amerikai népnek”, reagan - mondta - „teljesen nevetségesnek”, tartja az adóemelésre vonatkozó követelést. a szóvivő szerint a fehér ház most a szenátus teljes plénumától várja a bizottság döntésének felülbírálását. speakes elismerte, hogy ez a vita is „nehéz harc lesz”, a kormány számára.

br/dj k1
07.22 220483 2130

1983.04.22.

sk0009 4 300 mtik1011

közép-amerika - szolidaritás

havanna, 1983. április 22. /mti/ -. latin-amerikai szolidaritási konferencia kezdődött csütörtökön a nicaraguai fővárosban. a konferencia témája közép-amerika és a karibi térség békéje és függetlensége. a háromnapos nemzetközi tanácskozás munkájában mintegy 40 ország, illetve nemzetközi szervezet képviselői vesznek részt.

a konferencia első napján felszólalt rafael cordoba rivas, a nicaraguai kormányzó tanács tagja, romes csandra a béke világtanács elnöke és több más küldött.

rafael cordoba rivas beszédében kiemelte: nicaragua ellen nyílt agressziót indított az amerikai imperializmus, s ez a támadás veszélyezteti az ország gazdasági, politikai terveinek valóra váltását. nicaraguának békére van szüksége, hogy folytathassa az ország újjáépítését, s folytathassa a demokratikus intézmények fejlesztését. a nicaraguai kormány 1984-re tervezi a választások előkészítésének kezdetét, s 1985-re az általános választások megtartását. az ország ellen indított agresszió azonban veszélybe sodorhatja ezeket a terveket - mondta a nicaraguai politikus.

romes csandra, a béke-világtanács elnöke a világ haladó erőinek támogatásáról biztosította nicaragua népét. az amerikai imperializmus nicaragua elleni akciója része a reakció világméretű támadásának - mondta. a bvt elnöke határozottan elítélte az amerikai kormány által kezdtet fegyverkezési hajszát. különösen veszélyesnek nevezte a közép-hatótávolságú amerikai rakéták nyugat-európába való telepítésének tervét. a terv végrehajtása csak azt eredményezheti, hogy a világ eljut egy olyan veszélyes pontra, ahonnan már nincs visszalépés - jelentette ki.

go/dj k1
07.41 220483 1680

Al

--

sk0010 4 230 mtik1012

thorn washingtonban

washington, 1983. április 22./mti/ - gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke csütörtökön háromnegyedórás megbeszélést folytatott reagan elnökkel, majd george shultz amerikai külügyminiszterrel tárgyalt a vezető tőkés államok williamsburgi csucstalálkozója napirendjén szereplő kérdésekről.

az amerikai külügyminisztériumból származó tájékoztatás szerint thorn és washingtoni tárgyalópartnerei egyetértettek abban, hogy a május 28-30 között megtartandó csucstalálkozón két kérdést nem bocsátanak részletes vitára: a kelet-nyugati kereskedelem kérdéseit és a mezőgazdasági kereskedelem problémáival kapcsolatos amerikai-közös piaci nézeteltéréseket.

reagan a gaston thornnal folytatott beszélgetésben aláhuzta, hogy sem nyugat-európa, sem az egyesült államok nem óhajtja kiélezni a protekcionizmus problémáját.

thorn a találkozó után azt mondta, hogy a korábbinál jobban bizik a williamsburgi találkozó sikerében. amerikai források most azt állítják, az egyesült államok ezuttal minden vitatémát kész félretenni a siker, vagy legalább annak látszata érdekében, s a figyelmet a gazdasági fellendülés gyorsításának lehetőségére, valamint a fejlődő országok problémáira koncentrálni.

br/hi

07.50 220483 1260

--

sk0011 4 230 mtik1013

kohl londonban

london, 1983. április 22. /dpa/ - helmut kohl bonni kancellár csütörtökön este kétnapos látogatásra nagy-britanniába érkezett, hogy részt vegyen a 13. nyugatnémet-brit csucstalálkozón. kíséretében van az nszk kormányának külügyminisztere, pénzügyminisztere, gazdasági minisztere és hadügyminisztere is.

helmut kohl - aki kancellárként harmadszor jár londonban - röviddel érkezése után, munkatársaival együtt diszvacsorán vett részt a brit miniszterelnöki rezidencián. a kancellár pohárköszöntőjében nyugat-európa egységének jelentőségét emelte ki.

hd

margaret thatcher brit miniszterelnök és helmut kohl pénteken kezdi meg hivatalos tárgyalásait. a tervek szerint a genfi fegyverzetkorlátozási tárgyalásokról, a madridi találkozóról, a kelet-nyugati kapcsolatokról és az európai biztonsággal összefüggő kérdésekről, valamint nemzetközi gazdasági témákról folytatnak eszmecsereket.

ti hf ng

07.57 220483 0934

--

sk0012 4 230 mtik1014

kissinger - párbeszéd

washington, 1983. április 22./mti/ - henry kissinger volt amerikai külügyminiszter a the washington postnak adott interjújában „bizalmas párbeszéd”, megkezdésére szólította fel a fehér házat a szovjetunióval, annak érdekében, hogy valamiképpen kimozdítsa a holtpontról a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokat és a többi függőben lévő kelet-nyugati problémákat.

kissinger nagyszabású amerikai kezdeményezéseket sürget, még hozzá azokon a „hátsó csatornákon”, amelyek nixon idején ő maga is előszeretettel használt. diplomáciai megfigyelők emlékeztetnek, hogy kissinger „hátsó csatornáit”, normális diplomáciai párbeszédet jelentettek, amelyek egyáltalán nem a közvélemény kizárásával folytak, de minden esetre különösebb hírverés, s főképp zajos és ellenséges szóváltások nélkül egyengették a hetvenes évek elejének értékes megállapodásait.

„nagyon fontos egy bizalmas párbeszéd mielőbbi megkezdése a szovjetekkel”, - jelentette ki az ismert amerikai politikus. ennek a párbeszédnek - mondta - az amerikai elnök tudtával és támogatásával kell folynia. kissinger szerint a világ „viszonylag nyugodt két-három évnek néz elébe, s a kérdés csak az, vajon ezidő alatt a babérainkon ülünk, vagy megpróbáljuk felhasználni az alkalmat egy nagy lépésre a béke irányába”,.

washingtoni megfigyelők szerint kissinger sürgetése feltehetően a williamsburgi hetes csucstalálkozó elé időzített lépés. kohl nyugatnémet kancellár, egy héttel ezelőtti washingtoni látogatása

hd

kül

- 12 -

1983.04.22

alkalmával érzékeltette, hogy nyugat-európa hasonlóképen kezdeményezéseket vár washingtontól, de - az eddigi értesülések szerint - sikertelenül próbálta meg rávenni reagant egy amerikai-szovjet csucstalálkozó aktívabb előkészítésére.

br/hi ki

08.15 220483 1763

--

sk0013 4 230 mtik1015

Lenin-évforduló

moszkva, 1983. április 22. /mti/ - vlagyimir iljics lenin születésének 113. évfordulójáról emlékeznek meg pénteken a szovjetunióban. ebből az alkalomból a központi moszkvai lapok ünnepi köntösben jelentek meg, s több, lenin életével, tevékenységével, a lenini emlékhelyekkel kapcsolatos cikket, leninről szóló visszaemlékezést közölnek.

az évforduló alkalmából irt vezércikkében a pravda megállapítja, hogy a szovjet társadalom előtt álló feladatok sikeres megoldásának feltétele a kommunista párt vezető szerepe. a szovjetunió kommunista pártjának erejét az adja, hogy hű a marxizmus-leninizmus elveihez és saját forradalmi hagyományaihoz, egysége szilárd, eszmeileg állhatatos és a legszorosabb kapcsolatban áll a tömegekkel.

a kommunista párt és a szovjet állam megalapítójának emlékére pénteken moszkvában, a kreml kongresszusi palotájában ünnepi ülést tartanak, amelyről egyenes közvetítésben számol be a szovjet rádió és televízió.

az évforduló előestéjén a szovjet televízió tizenhat részes, lenin életét születésétől haláláig végigkövető filmsorozat bemutatását kezdte meg. a melogyija vállalat most másodszor is megjelentette lemezen azokat a hatvan évvel ezelőtt készített és évek gondos munkájával helyreállított hangfelvételeket, amelyek lenin tiz beszédét tartalmazzák.

fl/hn ki

08.18 220483 1348

del

--

kül

- 13 -

1983.04.22.

sk0014 4 230 mtik1016

két rövid hír

krolikowski - francia miniszter

berlin, 1983. április 22. /taszsz/ - werner krolikowski, az ndk minisztertanácsának első elnökhelyettese csütörtökön berlinben baráti megbeszélésen fogadta marcel rigout-t, franciaország szakmai képzési miniszterét. a két fél nemzetközi témákról, köztük a béke védelmének és a nukleáris háború elhárításának kérdéseiről, valamint oktatásügyi kérdésekről folytatott véleménycserét.

usa - spanyolország

madrid, 1983. április 22. /afp/ - az egyesült államok átadta spanyolországnek az avilai ürfigyelő állomást - közölte csütörtökön a spanyol külügyminisztérium. a 20 évvel ezelőtt épült állomás egyebek között műholdak megfigyelésére szolgál. 1969 óta spanyol műszaki személyzettel dolgozott a nasa /az egyesült államok országos űrhajózási hivatala/ számára.

te hf ng

08.25 220483 0851

--

sk0015 4 230 mtik1017

wartburg vára

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

berlin, 1983. április 23. /mti/ - eredeti szépségében várja a látogatókat a türingiai eisenachban a kilencszáz éves wartburg vára.

a románkori építőművészet kimagasló alkotását csütörtökön - a luther márton év keretében - nyitották meg újra a közönség előtt. az ünnepélyes megnyitón ott voltak a német demokratikus köztársaság párt- és állami vezetői, élükön erich honeckerrel, az nszép kb főtitkárával, az államtanács elnökével.

a nagy esemény megünneplésére a város lakossága szinte teljes számban megjelent az utcán, sokan népviseletet öltöttek erre az alkalomra.

de

a hagyomány szerint a vár 1067-ben épült, és évszázadokig a lovagkor egyik központja volt. az itt élő fejedelmek otthont adtak a művészeknek és dalnokoknak - emléküket számos festmény, szobor, dombormű és faragvány őrzi.

itt talált menedékre 1521-ben a reformáció megalapítója, a pápai átoktól sujtott luther mártón - egy éven át itt dolgozott a biblia németre ültetésén. lakóhelyét - a vár egyik kis épületét - eredeti formájában állították helyre. megtekinthető a lutheri biblia muzeális értékű - 1522-ben kinyomtatott kötete, és több olyan írás, amely szemlélteti miként fordította latinból anyanyelvére a nagy reformátor az új szövetséget.

a vár helyreállítását tudományos szakértelemmel végezték el, hogy még legapróbb részleteiben is a régi idők szépségét idézzék vissza. vegyészek és fizikusok elemezték a megkopott festményeket és kötőanyagokat, és munkájuk eredményeként - amely másfél évtizeden át tartott - eredeti színpompájában tárul a néző elé a 12. században épült lovagterem, mellette a fejedelmi lakomák terme és a 14. században létesült várkórház, ahol a jövőben majd orgona-hangversenyeket is rendeznek.

az átadáskor tartott beszédében erich honecker méltatta az állami és az egyházi luther-bizottság jó együttműködését, és megállapította, hogy az utóbbi években - az 1978-ban az evangélikus egyház vezetőivel tartott megbeszéléseinek eredményeként - létrejött a konstruktív jó viszony tartós alapja. az újjáépült wartburg vára is ezt az együttműködést jelképezi.

bj/dj ki
09.12 220483 2176

..-

sk0016 4 300 mtik1018

kína - külpolitikai távlatok

peking, 1983. április 22. /mti/ - amennyiben megvalósul kíná modernizálása, tajvan visszatérése az anyaországhoz, valamint a kínai szuverenitás visszaszerzése hongkong /és macao/ fölött, kíná modernizált teljesen egyesített szocialista nemzetként léphet a 21. századba - jelentette ki pej mo-nung, a nemzetközi kérdések tanulmányozásával foglalkozó kínai intézet igazgató-helyettese egy tokiói szimpozionon. a kínai és a japán tudósok tanácskozásának témája „kína jövője helye ázsiaiban”, volt s pej mo-nung tokiói előadásának kivonatát a beijing review című kínai hetilap e heti száma közölte.

kl

a kínai politológus az említett három cél mellett az ezredfordulóig megoldandó feladatok között sorolta fel a kínai-szovjet kapcsolatok normalizálását és a jobb kínai-amerikai kapcsolatok előtt álló akadályok elhárítását, ami közvetlenül összefügg kíná és tajvan újraegyesítésével. a kíná és szomszédai közötti kapcsolatokról szólva pej mo-nung első helyen említette a kínai-japán viszony erősítését. szerinte a „barátság és az együttműködés”, a két ország között folyamatosan erősödni fog. az igazgató-helyettes rendezetlennek minősítette a határkérdést nem csak kíná és india, de kíná és a szovjetunió között is. véleménye szerint ezért „a felelősség nem kínát terheli,,.

kíná, jelentette ki pej mo-nung, korea békés újraegyesítése mellett áll ki, s „sohasem fog olyat cselekedni, ami két korea elismerését rejtene magában,,. kíná „szilárdan ellenzi,, , hogy vietnám „megkíséreljen hegemoniára szert tenni,, délkelet-ázsia felett.

nc/dj ki
10.04 220483 1604

..-

sk0017 4 230 mtik1019

argentin haditengerészeti gyakorlat

buenos aires, 1983. április 22. /reuter/ - az argentin haditengerészet egységei - élükön a „25 de mayo,, repülőgépanyahajóval - hadgyakorlatot kezdtek az atlanti-óceán déli térségében - jelentette be csütörtökön az argentin haditengerészet szóvivője. a falklandi vereség óta ez az első nagyszabású argentin haditengerészeti gyakorlat.

az argentin partok mentén zajló flottamanőver során lögyakorlatokat tartanak tengeri és szárazföldi célpontokra, gyakorolják a tengerelattjárókkal való és a tengerelattjárók elleni hadviselés módszereit és partraszállási műveleteket hajtanak végre. a 25 de mayo repülőgépanyahajó fedélzetén lévő, super entendard típusú harci repülőgépek közül ötöt már a falklandi háboruban is bevetettek, a többi azóta szállította le franciország.

nagy-britannia csütörtökön közölte, hogy hadihajói visszafordulásra kényszerítik az argentin hajókat, ha azok megkísérlik átlépni a 150 mérföldes „zárt övezet,, határát.

kl

az argentin haditengerészet szóvivője szerint a hadgyakorlatnak semmi köze sincsen a falklandi háborúban elesett argentin katonák sírjainak meglátogatására vonatkozó tervek kapcsán argentina és nagy-britannia között kiéleződött vitához. mint ismeretes, nagy-britannia csak a nemzetközi vöröskereszt felügyelete alatt utazó csoportoknak hajlandó engedélyezni a sírok felkeresését - a nemzetközi vöröskereszt azonban - a két fél álláspontja közötti áthidalhatatlan ellentétre hivatkozva - lemondta a közreműködést.

te hf ng

10.12 220483 1539

-.-

sk0018 4 230 mtik1020

afgán ellenforradalmárok

washington, 1983. április 22. /taszsz/ - az amerikai sajtó értesülései szerint az afganisztáni ellenforradalmárok támogatására az egyesült államok tavaly augusztusig 100 millió dollárt költött, mégpedig a cia által összehangolt „ellátási” programok keretében - írja a taszsz hírügynökség washingtoni tudósítója.

az egyesült államokban azóta is tárt karokkal fogadják a „szabadságharcosoknak”, titulált ellenforradalmárokat. az utóbbi időben két ellenforradalmi vezető is járt washingtonban. sőt, lehetőséget kaptak arra, hogy az egyik legnagyobb amerikai rádió- és televíziótársaság, a cbs egyik csatornáján nyilatkozzanak. az ellenforradalmárok nem csináltak titkot abból, hogy amerikai utazásuk célja további „támogatás”, megszerzése.

emlékezetes, hogy egy hónappal ezelőtt a - reagan elnök kezdeményezte - „afganisztán napján”, maga az elnök üdvözölte a résztvevőket. a provokatív jellegű eseményen az amerikai kormányzat és törvényhozás magasrangú képviselői is jelen voltak - emlékeztet rá a taszsz hírügynökség. a tervek szerint hamarosan a szenátus elé kerül az a javaslat, amelynek értelmében növelik az ellenforradalmároknak nyújtott amerikai segítséget. a the washington post úgy értesült, hogy az ellenforradalmároknak szállított korszerű fegyverek - köztük aknavetők, páncéltörők, gránátvetők - mennyisége egy év alatt két-háromszorosára növekedett.

pf hf ng

10.20 220483 1435

H

-.-

sk0019 4 230 mtik1021

francia katonai program - hernu /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. április 22./mti/ - charles hernu francia hadügyminiszter sajtóértekezleten nyilatkozott az ötéves katonai programról, amelyet a közeljövőben terjesztenek a parlament elé. a miniszter közölte, hogy öt év alatt összesen 830 milliárd frankot, a nemzeti össztermelésnek 3,9-4 százalékát, fordítanak a program céljaira s ennek az összegnek 30 százaléka a nukleáris haderők fejlesztését fogja szolgálni.

a nukleáris fegyverkezési tervben a többi között szerepel két újabb atomtengeralattjáró építése, amelyekről nukleáris rakétákat lőhetnek ki, továbbá egy nukleáris meghajtású repülőgépanyahajó építése és a hades nevű, 350 kilométeres hatótávolságú nukleáris rakéták kifejlesztése, amelyeket 1992-ben fognak rendszerbe állítani.

a hagyományos haderők létszámát a program keretében végrehajtandó átszervezés során 4,8 százalékkal, 35 ezer fővel csökkentik, de a miniszter hangsúlyozta, hogy ezt a hadsereg mozgékonyságának és tűzerejének növelésével fogják ellensúlyozni. az nszk-ban állomásozó francia csapatok létszámát nem fogják csökkenteni. jelenleg 50.000 francia katona, három páncélos hadosztály állomásozik az nszk területén.

a szárazföldi haderők átszervezése során különleges, gyorsan szállítható alakulatokat állítanak fel, amelyek lehetővé teszik, hogy a francia haderő „gyorsan közbe léphessen”, akár egy európai, akár egy tengerentúli hadszíntéren.

hernu nyilatkozatot adott a le monde számára is, s ebben a hagyományos haderők esetleges európai bevetéséről szólva kijelentette: „elkötelezettségünk nem automatikus, nincs szó arról, hogy visszatérjünk a nato katonai gépezetébe, sem arról, hogy csapataink az első vonalban meghatározott szakaszt foglaljanak el.,, /folyt./

ds/hf ki

10.33 220483 1833

H

-.-

sk0020 4 230 mtik1022

francia katonai program - hernu /2.rész/

a hadügyminiszter megerősítette, hogy továbbra is foglalkoznak a neutron-bomba gyártásának tanulmányozásával. hernu azt mondta, a köztársasági elnök még nem döntött ebben a kérdésben, de ha elhatározzák a „megerősített sugárzású fegyver”, /vagyis a neutron bomba/ gyártását, akkor az a taktikai nukleáris fegyverzethez fog tartozni, s az 1992-ben szolgálatba állítandó hades-rakéták juttathatják célba. a francia katonai doktrína értelmében a taktikai nukleáris fegyverek „figyelmeztető fegyverek”, - mondotta hernu - s az a céljuk, hogy „utolsó figyelmeztetést adjanak az esetleges támadónak a stratégiai atomfegyverek bevetése előtt.”,

az rpr és az udf, - két jobboldali ellenzéki párt, - közös nyilatkozatban foglalt állást a kormány katonai programja ellen. az ellenzéki pártok ugyanis nem tartják kielégítőnek a programra fordított összeget, nyomatékosan bírálják a hagyományos haderők „meggyengítését”, s azt hangoztatják, hogy „a program elégtelensége veszélyezteti az ország biztonságát és az atlanti szövetség hatékonyságát.”,

ds/hi ki

10.35 220483 1121

--

sk0021 4 230 mtik1023

közel-kelet /1. rész/

sziria -izrael

damaszkusz, 1983. április 22. /reuter/ap/ - a közel-keleten újabb katonai összecsapás veszélye fenyeget - állapította meg az interparlamentáris unió elnökéhez intézett levelében mahmud az-zuabi, a szíriai népi tanács /parlament/ elnöke. a jelenlegi helyzet erősen emlékeztet a korábbi közel-keleti háborukat közvetlenül megelőző állapotokra - mutatott rá zuabi, hozzáfűzve, hogy „a megelőző csapást sürgető izraeli nyilatkozatokat nagyszabású izraeli csapatösszevonás ok kísérik libanon déli részén és a szíriai határ mentén.”,

le

Libanon

bejrut, 1983. április 22. /afp/ - csütörtökön szabadonengedték azt az öt személyt, akiket közvetlenül a bejruti amerikai nagykövetség ellen elkövetett merénylet után, hétfőn vettek őrizetbe - jelentették be rendőri forrásból. a két szíriai és három libanoni állampolgár ellen, akiket inkább szemtanuként, mint gyanúsítottként hallgattak ki, nem találtak semmiféle terhelő bizonyítékot. jelenleg a libanoni hatóságok őrizetében egyetlen, a nagykövetség elleni merénylettel kapcsolatba hozott személy sincsen.

pénteken amerikai küldöttség érkezett bejrutba, hogy hazaszállítsa az amerikai nagykövetség elleni merényletben életüket vesztett amerikai állampolgárok holttestét. a delegációt lawrence eagleburger politikai ügyekkel megbízott külügyminiszter-helyettes vezeti.

/upi/ - a libanoni kormány, feltehetően a libanoni baloldallal és a palesztinokkal fenntartott jó kapcsolatai miatt, kiutasított egy olasz fotoriporternőt. safik el-wazzan libanoni kormányfő hivatalosan annyit közölt a bejruti olasz nagykövettel, hogy paola crociani „nem kívánatos személyekkel létesített kapcsolatot”, a jelenlegi libanoni kormány hivatalba lépése óta ez volt az első ilyen intézkedés a külföldi sajtó képviselőivel szemben. crociani, aki 1967 óta dolgozott libanonban, múlt év augusztusától az amerikai ap hírügynökségnek fotózott. egyik kollégája szerint a fotoriporternőt a palesztin menekülttáborokban végzett munkája miatt távolították el. ugyanez a forrás megerősítette, hogy crociani a libanoni baloldallal és a palesztinokkal fenntartott kapcsolatairól volt ismert. / folyt./

pf hf ng

11.19 220483 2205

le

--

sk0022 4 230 mtik1024

közel-kelet /2. rész/

pfsz - izraeli kp

damaszkusz, 1983. április 22. /adn/ - a palesztinai felszabadítási szervezet és az izraeli kommunista párt az igazságos és átfogó közel-keleti békéért küzd. ennek a békének az izraeli megszállás alatt álló arab területek kiürítésén és a palesztin nép nemzeti jogainak érvényesítésén kell alapulnia, amely magában foglalja az önrendelkezéshez és az önálló állam alapításához való jogot - a többi között ezt hangsúlyozza a pfsz és az izraeli kommunista párt küldöttségeinek prágában megtartott hivatalos tárgyalásairól kiadott közös közlemény. a pfsz delegációját jasszer arafat, a pfsz vb elnöke, az izraeli küldöttséget meir vilner, az izraeli kp kb főtitkára vezette.

mint a nyilatkozat aláhuzza, mind a pfsz, mind az izraeli kommunista párt támogatja a palesztinai nemzeti tanács 16. ülészakán és a fezi arab csucsértekezleten elfogadott határozatokat, valamint a szovjetunió közel-keleti békejavaslatait.

arafat és vilner újólag kinyilvánította azt a szándékát, hogy tovább erősítik a pfsz és az izraeli kp közötti politikai kapcsolatokat.

te hf ng

11.21 220483 1133

-.-

sk0023 4 300 mtik1025

thorn washingtonban 2. - brüsszeli vélemények

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1983. április 22. /mti/ - „meggyőződésem, hogy nyugat-európa és az egyesült államok nézetkülönbségei nem fogják kudarcra kárhoztatni a williamsburgi csucsértekezletet, - jelentette ki gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke a washingtoni fehér házban reagan amerikai elnökkel folytatott előző napi megbeszélése után. thorn a vezető tőkés országok kormányfőinek szokásos évi gazdaságpolitikai egyeztető tanácskozását előkészítendő találkozott reagannal.

te

nyugat-európában abban biznak és reménykednek, hogy az amerikai gazdasági életben mutatkozó kedvező előjelek hamarosan egyértelműbb fellendülésre váltanak, és ez segít majd kihuzni a nyugat-európai gazdaságokat is a harmadik éve tartó pangás állapotából. szerintük így az infláció további visszaszorításáról, a kereskedelmi elzárkózások megszüntetéséről, az árfolyamok kedvező összehangolásáról kell tárgyalni williamsburgban. a nyugat-európai cél, hogy ilyen értelemben egyeztessék politikájukat a résztvevők, és tegyék félre a vitás, egyelőre megoldatlan nézetkülönbségeket. az utóbbiak közé tartoznak a mezőgazdasági kivitel körül támadt amerikai - nyugat-európai ellentétek, továbbá a kelet-nyugati kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok „közös magatartási szabályaira,„ vonatkozó amerikai törekvések.

washington szeretné a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok további korlátozásának kérdését is napirendre tűzni williamsburgban, nyugat-európa ellenzi ezt. reagan most valamivel békülékenyebben jelentette ki thornnak: „elégedett,„ azzal a haladással, amit a különböző nemzetközi szervezetekben /cocom, oecd / eddig elértek a közös magatartási szabályok kialakításában. amiben a nyugatiak nagyjából egyetértenek: korlátozzák a legfejlettebb műszaki eljárások eladását, szigorítják a hitelfeltételeket, és csökkenteni igyekeznek függőségüket a szovjet energiaszállításoktól. a nyugat-európaiak ezeken túl elleneznek további korlátozásokat. a kérdés napirenden szerepel majd washington, tokió és az egk külkereskedelmi felelőseinek brüsszeli megbeszélésén a jövő héten csütörtökön. ezen a megbeszélésen is a májusi csucsértekezletet készítik elő.

mp/dj ki

11.22 220483 2264

-.-

sk0024 4 230 mtik1026

dzsumblatt - novoje vremja

moszkva, 1983. április 22. /mti/ - a libanoni helyzetről, s annak rendezési lehetőségeiről nyilatkozott a novoje vremja című hetilapnak valid dzsumblatt, a libanoni haladó szocialista párt elnöke, aki a közelmúltban látogatást tett moszkvában.

hangsúlyozta, hogy izrael támadása következtében kérdésessé vált libanonnak, mint szuverén arab államnak az egysége és területi épsége. ahhoz, hogy a belpolitikai helyzet rendkívül bonyolulttá vált, az is hozzájárult, hogy az izrael közvetlen támogatását élvező

te

Libanoni falangisták abszolút uralomra törnek az ország egész területén. tevékenységük belháborúhoz vezet.

dzsumblatt ezzel kapcsolatban leszögezte, hogy ma minden korábbinál nagyobb szükség van a testvérgyilkos konfliktusok megszüntetésére, a libanoniak egységének megteremtésére, mivel csak így lehet szembeszállni a libanon feldarabolására irányuló izraeli törekvésekkel.

a politikus aláhuzta, hogy ha a libanonban tartózkodó külföldi csapatok maradéktalan kivonásáról esik szó, akkor határozott különbséget kell tenni az ország területére a múlt év nyarán betört izraeli hadsereg és a szíriai csapatok között, amelyek 1976-ban érkeztek libanonba, mint az arabközi békefenntartó erők részei.

az ensz-csapatok jelenléte lenne az ellenőrzésnek libanon biztonsága szempontjából leginkább kívánatos formája - állapította meg dzsumblatt, hozzáfűzve, hogy a jelenleg libanonban állomásozó nemzetközi csapategységek aktívabb és konstruktívabb szerepet is játszhatnak.

a libanoni politikus az ország haladó erőinek maradéktalan támogatásáról biztosította a közel-keleti helyzet normalizálását szolgáló nemzetközi értekezlet összehívásának gondolatát. hangsúlyozta, hogy egy ilyen tanácskozáson feltétlenül részt kellene vennie a szovjetunióknak is, mivel minden olyan próbálkozás, amely a szovjet részvétel meghiusítására irányul, csupán a feszültség fennmaradását eredményezheti a közel-keleten.

fl/jp ki

13.01 220483 1987

sk0025 4 230 mtik1027

rövid hírek

ruszakov-kociolek

moszkva, 1983. április 22. /nti/ - konsztantyin ruszakov, az szkp kb titkára pénteken moszkvában fogadta stanislaw kocioleket, a lengyel népköztársaság moszkvában akkreditált nagykövetét, akivel szívélyes légkörű megbeszélést folytatott.

nujoma

luanda, 1983. április 22. /adn/ - a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ központi bizottsága megerősítette tisztségében sam nujomát, a szervezet elnökét. luandai bejelentés szerint a kibővített ülésen részt vett 138 küldött újjáválasztotta a szervezet központi bizottságát és politikai bizottságát.

földrengés törökországban

ankara, 1983. április 22. /afp/ - a richter-skála szerint 4,5 fok erősségű földrengés rázta meg pénteken a törökországi közép-anatóliát. a földmozgás 40 épületet - közöttük egy iskolát - romba döntött. az anyagi károk jelentősek, halálos áldozatról nincs hír.

földrengés thaiföldön

bangkok, 1983. április 22. /taszsz/afp/ - pénteken reggel földrengés volt thaiföldön. az 5,5 fok erősségű /richter skála/ földmozgás epicentruma bangkoktól 200 kilométerre észak-nyugatra volt. három órával később az ötmillió lakosu városban újabb földmozgások voltak. néhány épületben kisebb károk keletkeztek, több hivatalt bezártak.

tiltakozó távirat

tokió, 1983. április 22. /taszsz/ - tiltakozó táviratot intézett a francia kormányhoz hirosima polgármestere a mururoa-korallzátonyon legutóbb végrehajtott francia kísérleti nukleáris robbantás miatt. a politikus követelte, hogy mielőbb kössenek nemzetközi szerződést a nukleáris kísérletek teljes betiltásáról.

a látogatás - római bemutató

róma, 1983. április 22. /mti/ - a római magyar akadémián csütörtökön este bemutatták a látogatás című filmet, amelyet b. révész lászló készített bruck edith, olaszországban élő, magyar származásu írónőről. a vetítés előtt nemeskürty istván, a filmet készítő budapest játékfilmstudio igazgatója mondott bevezetőt. a megjelentek nagy tetszéssel fogadták a magyar filmet, amelyet az olasz televízió is műsorára kíván tűzni.

kir-kr-ti hf sj

13.07 220483 2105

fr

--

sk0026 4 230 mtik1028

olasz kormányválság?

Róma, 1983. április 22. /mti/ - az olasz szocialista párt a továbbiakban nem támogatja a fanfani-kormányt. a párt központi bizottságának péntek délelőtti ülésén Bettino Craxi főtitkár kijelentette, hogy a fanfani-kormány „betöltötte azt a szerepet, amiért létrejött”, ennek következtében kimerült az a lehetőség is, hogy a szocialisták továbbra is támogassák a parlamentben.

a szocialista párt főtitkára szerint mindebből az következik, hogy a kormánynak le kell mondania, illetve a távozó kormánynak elő kell készítenie a szocialisták által javasolt új választást, amelyet a június végére kitűzött községtanácsi választásokkal együtt kellene megrendezni.

az oszp központi bizottsága az eredeti terv szerint szombaton fejezi be a tanácskozást. az ülés megkezdte Craxi beszámolójának megvitatását.

... kir/hi ki

13.20 220483 0862

--

sk0027 4 230 mtik1029

kndk - közlemény

Phenjan, 1983. április 22. /kcná/ - mint már jelentettük, a koreai népi demokratikus köztársaság külügyminisztériuma csütörtökön közleményben ítélte el az amerikai-japán-dél-koreai hármas szövetség létrehozását, amelyen az egyesült államok és távol-keleti szövetségesei fáradoznak.

az egyesült államok a második világháborút követően tette meg az első lépéseket a távol-keleten világuralmi terveinek valórváltására. térségbeli stratégiájának legfőbb céljaként egy háromoldalu katonai szövetség létrehozását jelölte meg, s hozzá is látott ennek megvalósításához - mutat rá a dokumentum. az egyesült államok azonban a kerülőutat választotta. előbb kétoldalu katonai szerződéseket kötött Japánnal és Dél-Koreával. a hármas szövetség a végső szakaszban Japán és Dél-Korea katonai téren való fúziójával jönne létre - elemzi az amerikai stratégiát a dokumentum.

Fi

nakaszono januári washingtoni látogatása, majd Schultz amerikai külügyminiszter februári dél-koreai útja, valamint Reagan jelzett tokiói és szöuli, valamint Cson Tu Hvan dél-koreai elnök küszöbön álló japánbeli látogatása jelzi, hogy a háromoldalu katonai szövetség megteremtése veszélyes szakaszba jutott. az események egybeesése arra utal, hogy a hármas szövetség kipróbálásának színtere Korea lesz. az egyesült államok a hármas szövetséget arra használja fel, hogy örökre megőrizze Dél-Koreát, mint „gyarmatát” és támogassa a dél-koreai vezetést az azt a politikáját, amelynek célja a „két Korea” fenntartása - valamint, hogy háborút szitson a koreai népen belül. /szövetséget

a dokumentum végül felhívással fordul a dél-koreai és japán néphez, Ázsia és a világ valamennyi békeszerető népéhez: határozottan lépjenek fel az agresszív katonai szövetség létrehozása ellen.

pf ai sj
13.34 220483 1787

--

sk0028 4 230 mtik1030

madridi tanácskozás - magyar felszólalás

Madrid, 1983. április 22. /mti/ - az európai biztonsági és együttműködési konferencia résztvevői madridi tanácskozásának pénteki plenáris ülésén felszólt Varga István nagykövet, a magyar küldöttség vezetője.

kifejezte elismerését a nyolc semleges és el nem kötelezett ország küldöttségének azokért az erőfeszítésekért, amelyeket a találkozó záródokumentum-tervezete új változatának kidolgozására tettek. a megújított tervezetet értékelve a magyar küldöttség vezetője hangsúlyozta, hogy az biztosítja az európai biztonsági folyamat folytatását és a résztvevő államok közötti együttműködés fejlesztését a különböző területeken, javaslatot tett az európai leszerelési konferencia összehívására. ezért a magyar küldöttség a madridi találkozó záródokumentumában való megállapodás alapjának tekinti a megújított tervezetet. ugyanakkor a magyar küldöttség-vezető hozzátette, hogy néhány ponton az új tervezet nem tükrözi kellően a szocialista országok álláspontját.

a találkozó jelenlegi szakaszáról szólva Varga István hangsúlyozta, hogy ebben a döntő szakaszban lehetséges a megállapodás, amennyiben valamennyi résztvevő állam részéről megnyilvánul a pozitív politikai akarat és küldöttségeik ennek

Fi

megfelelően cselekednek. hangsúlyozta: e különösen fontos szakaszban valamennyi erőfeszítést arra kell összpontosítani, hogy a záródokumentumon megállapodást érjenek el. a magyar képviselő erről szólva elítélte azokat a kísérleteket, amelyek a megállapodás késleltetésére és a találkozó elnyújtására irányulnak. a résztvevő államok közös felelősségét hangsúlyozva elmondta, hogy a kiegyensúlyozott és tartalmas záródokumentum elfogadása és az európai biztonsági folyamat folytatása valamennyi európai nép és végső soron valamennyi résztvevő állam érdekében áll, így minden résztvevő felelős a megállapodás eléréséért.

a találkozót körülvevő nemzetközi légkörről szólva a magyar küldöttség vezetője hangsúlyozta: hazánk - kellően tekintetbe véve a nemzetközi politikai és a gazdasági feltételek romlását, - továbbra is arra törekszik, hogy a békés együttélés elvei alapján megőrizze és fejlessze kapcsolatait a nyugati országokkal politikai, gazdasági, műszaki-tudományos, kulturális és egyéb téren. /folyt./

/körmendy//th ki
13.51 220483 2293

.-

sk0029 4 230 mtik1031

madrid - magyar felszólalás /2.rész/

hazánk továbbra is a helsinki záróokmánynak megfelelően jár el mind belső gyakorlatában, mind nemzetközi kapcsolatainak fejlesztésében és továbbra is érdekelt abban, hogy a helsinki elvek az államközi kapcsolatok normái maradjanak és a résztvevő államok közötti együttműködés a záróokmány ajánlásainak megfelelően fejlődjen, - hangoztatta varga istván. - az enyhülés eredményeinek megőrzése érdekében hazánk arra törekszik, hogy erősítse az együttműködést mindazokkal, akik készek cselekedni a béke megőrzése, a nemzetközi biztonság megszilárdítása és a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kölcsönösen előnyös kapcsolatok érdekében.

ezt követően felszólalt a találkozó plenáris ülésén jurij dubinyin nagykövet, a szovjet küldöttség helyettes vezetője. hangsúlyozta, hogy a szovjet küldöttség megítélése szerint lehetséges a találkozó sikeres befejezése a jelenlegi szakaszban. ugyanakkor hozzáfűzte: egyre nyilvánvalóbb, hogy aktív erőfeszítésekre van szükség ennek a lehetőségnek valóra váltásáért és felhívta a figyelmet néhány figyelmeztető jelre. ilyenek itélte többek között, hogy egyes küldöttségek még nem foglaltak állást a semleges és el nem kötezt országok új záródokumentum-tervezetével kapcsolatban. feltette a kérdést, hogy vajon e hallgatás mögött nem

Fi

a találkozó megtorpedőzésának szándéka rejlik-e. ismét hangsúlyozta: a szovjetunió kész továbbra is konstruktívan tárgyszerűen tárgyalni és megállapodni egy kölcsönösen elfogadható záródokumentumban, szeretné mielőbb befejezni a madridi találkozót.

a szovjet felszólalást követően max kempelman nagykövet, az egyesült államok küldöttségének vezetője szólalt fel. kijelentette, „megérti a többi résztvevő állam türelmetlenségét”, „azt, hogy sürgetik a záródokumentum mielőbbi intenzív megtárgyalását és a megállapodást, de az egyesült államok úgy véli, hogy a jelenlegi tárgyalásoknál, vagy ezek meggyorsításánál nem kevésbé fontos, hogy „a helsinki záróokmány ajánlásait minden országban végrehajtsák”, „ezt nélkülözhetetlennek minősítette a madridi találkozó sikere szempontjából, különös tekintettel az emberi jogokra vonatkozó ajánlásokra. általánosságban tett említést arról, hogy „néhány résztvevő államban,, , amerikai megítélés szerint, nem tisztelik kellőképpen az emberi jogokat és az egyesült államok véleménye szerint ez megterheli a madridi tárgyalásokat.

/körmendy//th ki

14.06 220483 2431

.-

sk0030 4 230 mtik1032

/törölve/

Fi

sk0031 4 230 mtik1033

kreisky sajtókonferencia

bécs, 1983. április 22. /mti/ - bruno kreisky osztrák kancellár pénteki - a vasárnapi parlamenti választások előtti utolsó - sajtókonferenciáján visszautasította az ellenzéki osztrák néppárt méltatlan támadásait, amelyek szerint kreisky egészségi állapota -ugymond - nem teszi már alkalmassá a kormány vezetésére. ugyanakkor ismételten leszögezte: hiányoznak a személyi feltételei a két nagy párt közötti együttműködés bármely formájának. amerikában vasárnap az 1970 óta kormányzó szocialista párt nem szerzi meg újra az abszolút többséget, akkor munkatársainak koalíciós kormány megalakítását ajánlja majd - mert annak vezetésére ő már nem vállalkozik.

a lehetséges szövetséget azonban semmi esetre sem a néppárttal, hanem az ellenzék kisebb polgári pártjával, a szabadság párttal kötnék. kreisky jelezte, hogy a környezetvédő programmal induló, polgári irányzatú „ausztriai egyesült zöldek”, pártjával sem tudja elképzelni a szorosabb parlamenti együttműködést.

az osztrák kormányfő leszögezte: semmi sem indokolja az osztrák kormány által eddig követett külpolitikai irányvonal bármilyen jellegű módosítását. amennyiben továbbra is a kormány élén marad, a közeljövőben hivatalos látogatást tesz a szovjetunióban, -közölte.

a kelet-nyugati kapcsolatokat illetően kreisky kancellár ezuttal is bizakodó volt. mint mondotta, az európai államok sok politikai lehetőséggel rendelkeznek, hiszen ragaszkodnak az enyhüléshez, a leszerelési sikerekhez. ezt előbb-utóbb az egyesült államoknak is be kell látnia, főleg akkor, ha nem próbálja „agyon ideologizálni”, saját külpolitikai törekvéseit.

sz/jp ha

15.07 220483 1665

Fi

-.-

sk0032 4 230 mtik1034

afgán évforduló

kairó, 1983. április 22. /taszsz/ - az afganisztáni áprilisi forradalom 5. évfordulója alkalmából az afro-ázsiai népek szolidaritási szervezetének állandó titkársága kairóban közzétett közleményében szolidaritásáról biztosította a függetlenségéért, szuverenitásáért és a forradalmi átalakulás elmélyítéséért küzdő afgán demokratikus köztársaságot.

a dokumentum rámutat, hogy az afgán nép a feudális elnyomás és elmaradottság alól felszabadulva 1978. áprilisában először vehette kezébe saját sorsának irányítását.

az imperializmus és a nemzetközi reakció az áprilisi forradalom győzelmének kezdete óta fellép az afgán nép vívmányaival szemben. a külföldről afganisztánba átdobott ellenforradalmi bandák felgyújtják a békés falvakat, iskolákat, kórházakat robbantanak és megsemmisítik a nép munkája eredményeképp létrejött vívmányokat.

a szolidaritási szervezet elítéli az amerikai kormányzatot, amiért az ellenforradalmárokat sokoldalú támogatásban részesíti.

ág ai sj
15.35 220483 1023

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

rövid hírek

illyés

bukarest, 1983. április 22. /mti/ - „lehullt egy csillag”, címmel gyászkeretes jegyzetben emlékezik szász jános illyés gyulára a hét című bukaresti magyar nyelvű hetilap legutóbbi számában. emlékeztet arra, hogy illyés gyula írásai már annak idején is megjelentek a korunk című kolozsvári lap hasábjain, s hogy illyés részt vett a segesvári petőfi-ünnepségen, ahol a magyar-román testvéri sorsközösséget hirdette. „nincs most mód számbavenni a hatalmas művet, sem illyés tevékenységét általában, most elsősorban a költőre gondolunk,, - írja szász jános.

Fi

magyar-nszk

bonn, 1983. április 22. /mti/ - gyarmathi sámuel xviii-xix. századi magyar nyelvtudós emléktábláját avatták fel pénteken az nszk-beli göttingenben. gyarmathi több évig élt ebben az egyetemi városban; itt jelent meg 1799-ben affinitas című, latin nyelvű munkája, amelyben a magyar nyelvnek a finnugor nyelvekkel való rokonságát bizonyította be.

dél-afrika - robbantás

johannesburg, 1983. április 22. /dpa/ - egy éjjeliőr megsebesült annak a pokolgépes merényletnek a következtében, amelyet csütörtök este követtek el dél-afrikában natal tartomány legfelsőbb bíróságának épülete ellen. idén ez volt a harmadik akció a bíróság ellen, hivatalosan meg nem erősített rendőri feltételezések szerint a merényleteket az anc /afrikai nemzeti kongresszus/ nevű illegális szervezet követte el. a szóban forgó bíróságon több pert folytattak le anc-tagok ellen.

norvég munkáspárt

oslo, 1983. április 22. /taszsz/ - pénteken oslóban összeült a norvég munkáspárt kongresszusa. a legnagyobb norvég ellenzéki párt háromnapos tanácskozásán több mint 300 küldött vesz részt.

hitler naplója

bonn, 1983. április 22. /reuter/ - a nyugatnémet stern képes magazin arról adott hírt, hogy megtalálta adolf hitler titkos naplóját. az állítólag 60 kötetnyi irat az 1932-től 1945-ig terjedő időszakot fogja át. a folyóirat május elejétől cikksorozatban ismerteti naplót.

dzur - mamula

prága, 1983. április 22. /ctk/ - martin dzur hadseregtábornok, csehszlovák nemzetvédelmi miniszter pénteken fogadta branko mamula tengernagyot, jugoszláv nemzetvédelmi szövetségi titkárt /minisztért/. a jugoszláv katonai küldöttség pénteken hazautazott prágából.

kj a/sj

15.51 220483 2302

Fi

--

sk0034 4 230 mtik1036

lenin-évforduló - moszkvai ünnepség /1.rész/

az mti tudósítói jelentik:

moszkva, 1983. április 22. /mti/ - lenin születésének 113. évfordulója alkalmából ünnepi ülést tartottak pénteken moszkvában, a kreml kongresszusi palotájában jurij andropovnak, az szkp kb főtitkárának s a szovjetunió más párt-és állami vezetőinek részvételével. az ünnepségen jelen voltak moszkva város dolgozóinak képviselői, az szkp veteránjai, az ország társadalmi, tudományos és kulturális életének kiemelkedő személyiségei és számos külföldi vendég. ünnepi beszédet mihail gorbacsov, az szkp kb pb tagja, a központi bizottság titkára mondott.

hangsúlyozta, hogy lenin neve a világ forradalmi megújításának jelképe lett. az szkp azon dolgozik, hogy megvalósítsa, átültesse a gyakorlatba lenin tanítását. xxvi. kongresszusán a párt kidolgozta a szovjetunió gazdasági és társadalmi fejlődésének fő irányait a nyolcvanas évekre. e tervek megvalósításában máris számottevő sikerek születtek. tovább nőtt a szovjetunió gazdasági ereje, szilárdult védelmi képessége, növekedett a lakosság anyagi és kulturális életszínvonala. az idén a szovjetunióban gyorsabb lett az ipari termelés növekedésének üteme. az eredmények mellett a szovjetunió kommunista pártja látja a megoldatlan problémákat is. a napi feladatok megoldása közben nem téveszti szem elől a távlati célkitűzéseket, amelyek között szerepel a nehézipar továbbfejlesztése, a szovjetunió hosszútávú energetikai programjának megvalósítása, az egy évvel ezelőtt elfogadott élelmiszerprogram valóra váltása, amelynek alapja a mezőgazdaság még hatékonyabb, sokirányú fejlesztése.

nemzetközi kérdésekről szólva mihail gorbacsov megállapította, hogy az szkp és a szovjet állam nemzetközi tevékenységét a lenini békestratégia, a szocialista külpolitika lenini elvei határozzák meg. a nyolcvanas évekre kidolgozott békeprogram megvalósítása során az szkp sikraszáll az ésszerűen szervezett nemzetközi kapcsolatokért, és mindenekelőtt a háborus veszély elhárításáért. a legutóbbi békés célú szovjet kezdeményezések újabb lehetőséget teremtenek arra, hogy a nemzetközi életben meghonosodjanak a békés egymás mellett élés normái. /folyt./

fl-kr/ge ha

16.07 220483 2204

Fi

--

sk0035 4 230 mtik1037

Lenin-évforduló - moszkvai ünnepség /2.rész/

gorbacsov a továbbiakban rámutatott, hogy a nemzetközi helyzet kiéleződésének legfőbb oka az a kalandor szemlélet, amellyel az imperializmus legagresszívabb körei korunk legfontosabb kérdéséhez, a háboru és a béke kérdéséhez közelítenek. az egyesült államok vezető köreiből reakciós irányzat győzedelmeskedett, azok kerekedtek felül, akik az erő alkalmazására helyezik a hangsúlyt, nem számolva annak következményeivel. az imperializmus agresszív törekvései elsősorban a szovjetunió, a szocialista közösség ellen irányulnak. meggyőződésünk azonban, hogy a társadalmi haladást nem lehet megállítani, s nem lehet megakadályozni, hogy tovább folytatódjék a szocializmusba való átmenet történelmi folyamata.

a szocializmus a békét jelenti. a szovjetunióban, a szocialista országokban nincs olyan erő, amelynek szüksége lenne a háborura, a fegyverkezési hajszára, a nemzetközi helyzet kiélezésére. célunk a béke, a feszültség enyhülése, az általános biztonság, az igazságos és kölcsönösen előnyös együttműködés, annak a jognak a biztosítása minden nép számára, hogy haladhasson a társadalmi és nemzeti fejlődés útján, s önállóan dönthessen sorsáról. /folyt/

fl-kr/ge ha

16.10 220483 1235

--

sk0036 4 230 mtik1038

marokkó - szadk

casablanca, 1983. április 22. /upi/ - marokkó nem kíván tárgyalni a polisarióval nyugat-szahara kérdésében - szögezte le a marokkói külügyminisztérium pénteken közzétett nyilatkozata.

a minisztérium bejelenti, hogy „rabat semmiképpen sem fog tárgyalásokat folytatni a polisarióval /nyugat-szahara felszabadításáért küzdő népi front/, vagyis az általa létrehozott saharai arab demokratikus köztársasággal /szadk/, és abba sem egyezik bele, hogy a kérdésről tartandó tárgyalásokon a polisario tárgyalófélként legyen jelen.,,

a nyilatkozat egyidejűleg felszólítja a volt spanyol gyarmat feletti ellenőrzés megszerzése körüli vita megoldásában érdekelt feleket, hogy tartsák be az afrikai egységsszervezet /aesz/ erről a

Fi

kérdésről elfogadott 1981. évi határozatát. a nairobi csúcsertekezleten hozott döntés egy hattagu bizottság létrehozását javasolta, azzal a céllal, hogy tüzszünetet eszközöljön ki marokkó és a polisario között, ezt követően pedig népszavazás megtartását irányozta elő a terület hovatartozásának eldöntésére. /a spanyolország által 1975-ben marokkóra és mauritániára jogilag átruházott, foszfátban gazdag észak-afrikai területet rabat - miután mauritánia lemondott a terület ellenőrzése feletti jogáról - magának követeli./

a mostani marokkói nyilatkozat arra utal, hogy rabat álláspontja semmit sem változott. marokkó korábban értesre adta, hogy a június 6-án addisz ababába tervezett aesz-csúcsertekezletről távol marad, ha a polisariót meghívják. ismeretes, hogy marokkó nem fogadja el a pánafrikai szervezet 1982-es tripoli csúcsertekezletének döntését, amely teljes jogu tagjává fogadta a saharai arab demokratikus köztársaságot, s amely döntés az aesz-en belüli viták kiéleződéséhez, lényegében a szervezet megosztásához vezetett.

ág ai sj
16.20 220483 1818

--

sk0037 4 230 mtik1039

közel-kelet 3.

tunisz/bejrút, 1983. április 22. /reuter/ap/afp/ips/upi/ - a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottsága a tunéziai fővárosban péntek hajnalig ülésezett. az ips híregyénység értesülései szerint a megbeszéléseket a nap folyamán még folytatják, míg más jelentések arról számolnak be, hogy a végrehajtó bizottság befejezte munkáját. a tanácskozáson palesztin források szerint „nyitva hagyták az ajtót”, a közelmúltban megszakadt palesztin-jordániai tárgyalások folytatása előtt, azzal, hogy „a fejleményektől teszik függővé”, a pfsz további álláspontját.

a csütörtökön kezdődött megbeszélés-sorozaton három ülést tartottak, s mindegyiken jasszer arafat, a pfsz vb elnöke elnökölt. tuniszi lapjelentések szerint a tanácskozáson nem vettek részt azok a palesztin politikusok, akik - sziriával együtt - teljes egészében ellenzik a reagan-tervet és a husszein királlyal való további tárgyalásokat is. az ips híregyénység george habbas és najef havatmeh-t említi ezek között. a meg nem nevezett palesztin források szerint arafat a tanácskozáson azt az álláspontot fejtette ki, hogy a pfsz-nek nem szabad hagynia magát befolyásolni sem az egyesült államok által - sem amerika ellenségei által.

Fi

xxx

douglas hurd brit külügyi államminiszter pénteken tuniszbán találkozott faruk kaddumival, a pfsz politikai osztálya vezetőjével, akit a szervezet „külügyminisztereként”, tartanak számon. a londoni külügyminisztérium szerint a 45 perces megbeszélésen „nyílt”, eszmecsere folyt. a megbeszélés témájaként pfsz-források a közel-keleti békekezdeményezéseket és a nyugat-európai álláspontot említették, de érdemi információ nem került napvilágra.

x x x

Lawrence eagleburger amerikai külügyminiszter-helyettes pénteken bejrútban megbeszélést folytatott amin gemajel libanoni elnökkel. a találkozó után tartott sajtókonferencián eagleburger kijelentette: az egyesült államok folytatja erőfeszítéseit annak érdekében, hogy minden külföldi csapat távozzon libanonból.

kj ai sj

16.42 220483 2046

.-.

sk0038 4 230 mtik1040

Lenin évforduló - moszkvai ünnepség - /3.rész/

mihail gorbacsov beszéde további részében a háborus veszély elhárításáért vívott harc központi feladatának nevezte a minőségileg új, a korábbinál sokkal veszélyesebb fegyverkezési hajszát megállításáért vívott küzdelmet. az amerikai militaristák a nulla-megoldásra, a közbülső megoldásra tett javaslatok és egyéb hamis manőverek mögé bujnak, s eközben mindenén átgyázolva nyugat-európába akarják telepíteni közepes hatótávolságú rakétáikat. az egyesült államok és nato-partnerei mindaddig nem válaszoltak a szovjetunióknak arra az egyoldalú kötelezettségvállalására, hogy nem alkalmazhatják elsőként nukleáris fegyvert.

a szovjetunió őszintén törekszik arra, hogy siker szülessen a hadászati fegyverzetek korlátozásáról és csökkentéséről, valamint a közepes hatótávolságú európai nukleáris fegyverek kérdéséről folyó tárgyalásokon. a szovjetunió kész a kölcsönösség, egymás törvényes érdekeinek figyelembevétele alapján az egyenlőség és az egyenlő biztonság elveivel összhangban álló egyezmények megkötésére. a szovjetunió fegyveres erői ugyanakkor éberén őrködnek a szovjet emberek, a szocialista országok egész testvéri közösségének békéje fölött. akik hajlamosak a kalandorságra, ne feledkezzenek meg erről sem.

Fi

gorbacsov szólt arról is, hogy a nyugati vezető körök agresszív irányzatával realistább, józanabb irányzat áll szemben, amelynek hívei pártolják az enyhülést és az együttműködést. a szovjetunió több nyugati országgal fenntartott kapcsolatainak alakulása azt bizonyítja, hogy a két fél érdekei jelentős területeken azonosak. ez jó alapot biztosít ahhoz, hogy a nemzetközi kapcsolatokban még inkább meggyökeresedjen a békés egymás mellett élés lenini elve.

a szónok a továbbiakban a nemzetközi élet befolyásos tényezőjének nevezte a háboruellenes mozgalmat. az egyesült államok és más nato-államok vezetőinek számolniuk kell azzal, hogy a társadalmi erők fellépnek a fegyverkezési hajszával, az amerikai rakéták nyugat-európába telepítésével szemben. a kommunisták és a szociáldemokraták, a keresztények és a liberálisok, a szakszervezeti, a vallási, a nő-, az ifjúsági és más szervezetek egymástól sok szempontból eltérő politikai és ideológiai álláspontokból közelítenek a békeharc kérdéséhez. céljuk azonban közös - el akarják hárítani az emberiséget fenyegető katasztrófát. egyre szilárdabbá válik az a meggyőződés, hogy ez a cél elérhető. a háborút meg lehet, és meg is kell akadályozni. /folyt./

fl-kr/so ha

16.45 220483 2504

.-.

sk0039 4 230 mtik1041

Lenin /4. rész/

a szovjetunió történelmi felelősségét abban látja, hogy legyőzhetetlen akadályt állítson az imperializmus embertelen politikája elé. a szovjetunió politikáját, tetteit nemcsak a szovjet nép és a szocialista országok testvéri népei biztonságának megteremtésére irányuló szándék ösztönzi, hanem az a felelősség is, amelyet az egész emberi civilizáció jövőjéért érez. a szovjetunió arra törekszik, hogy normális, jó kapcsolatokat alakítson ki minden országgal, köztük az egyesült államokkal is. politikájának vezérelve az szkp xxvi. kongresszusának az a megállapítása, hogy nemzetközi téren nincs fontosabb feladat, mint a béke megvédése. ezért mindent meg kíván tenni a béke, az emberiség békés jövőjének biztosítása érdekében - hangoztatta beszédében mihail gorbacsov.

fl-kr/so ha

16.46 220483 0819

Nm

.-.

sk0040 4 230 mtik1042

szojuz t-8 - leszállás

moszkva, 1983. április 22. /mti/ - a szojuz t-8 űrhajó legénysége, Valyimir tyitov alezredes, parancsnok, gennagyij sztrekalov fedélzeti mérnök és alekszandr szerebrov kutatóűrhajós pénteken, moszkvai idő szerint 17 óra 29 perckor jó egészségben visszatért a földre.

az űrhajó leszállóegysége az előre megadott körzetben, a kazahsztáni arkalik várostól 60 kilométerre észak-keletre ért földet.

a szojuz t-8 szerdán indult utnak bajkonurból a föld körül keringő szaljut-7-kozmosz-1443 űrkomplexumra. miután az űrhajó és az űrállomás közelítése során rendellenességeket tapasztaltak, a földi irányítás úgy döntött, hogy az összekapcsolásra ne kerüljön sor, s a három űrhajós térjen vissza a földre.

tyitov, sztrekalov és szerebrov először leválasztotta a szojuz t-8-ról az űrhajó orbitális egységét, majd bekapcsolta a fékező hajtóműveket és megkezdte a leszállást. a leszállás megkezdése után szétválasztották a visszatérő egységet s az űrhajónak a műszaki berendezését tartalmazó részét. a légkörbe való belépést követően kinyitlak az űrhajó ejtőernyőit, majd a föld közvetlen közelében működésbe léptek a sima leszállást biztosító hajtóművek, s a visszatérő egység a megadott térségben talajt ért.

fl-kr/so ha

16.50 220483 1274

--

sk0041 4 230 mtik1043

olasz politikai válság

róma, 1983. április 22. /mti-afp, reuter/ - belpolitikai válságot robbantott ki Olaszországban az olasz szocialista párt főtitkárának bejelentése, hogy pártja megvonja amintore fanfani bal-közép kormányától a támogatást, és kéri időelőtti választások kiírását júniusra.

bettino craxi az oszp központi bizottságának péntek reggelre sürgős jelleggel összehívott ülésén beszélt. azt mondta, hogy véleménye szerint véget ért az a fontos funkció, amelynek ellátására

a fanfani-kormányt létrehozták, s „kimerült”, az oszp által a kormánynak nyújtott parlamenti támogatás. hivatkozott arra, hogy pártja az 1979 óta tartó törvényhozási időszakban jelentősen hozzájárult az ország kormányozhatóságához. a mostani szakasz azonban új problémákat vet fel - mondta -, s ezekhez igazodó programra, a demokratikus erők közötti együttműködésre lenne szükség.

craxi újólag azt szorgalmazta, hogy az időelőtti parlamenti választásokat tartsák meg június 26-án, a helyhatósági választásokkal egyidőben. javasolta, hogy a /kereszténydemokratákból, a szocialistákból, a szociáldemokratákból és a liberálisokból 1982 decemberében alakult/ négypárti koalíciós kormány maradjon a helyén, és „tegye lehetővé a választási hadjárat zökkenőmentes lebonyolítását,,.

előrehozott parlamenti választások kiírása azonban az államfő hatáskörébe tartozik. ezért hivatkozott felszólalásában craxi sandro pertini „bölcességére,, és „demokratikus érzelmeire,,.

az oszp központi bizottsága várhatóan még pénteken szavaz arról, hogy a párt kiválik a kormányból - közölte a reuter politikai körökre hivatkozva. - ha a kormány második legerősebb csoportját alkotó szocialisták kilépnek a koalícióból, akkor - az angol hírügynökség szerint - fanfani miniszterelnöknek aligha lesz más választása, mint hogy benyujtsa kormánya lemondását pertini köztársasági elnöknek.

az afp hírelemzésében arra emlékeztet: pertini elnök a múltban minden alkotmányos joggal élt, hogy megakadályozza időelőtti választások kiírását. egyes hirmagyarázók azonban feltételezik, hogy pertini a szocialisták és a kereszténydemokraták közötti, áthidalhatatlannak tűnő ellentétek láttán ezúttal már beletörődött abba, hogy az urnákhoz szólítja a választókat.

fm-kir ha

17.10 220483 2274

--

sk0042 4 230 mtik1044

szihanuk

peking, 1983. április 22. /mti/ - norodom szihanuk, a kambodzsai ellenzékiek ugynevezett koalíciójának vezetője pénteken pekingből - a francia kormány meghívására - váratlanul párizsba repült. francia források párizs lépését, röviddel mitterrand elnök pekingi látogatása előtt, kínának szánt taktikai gesztusként magyarázzák. kína az elmúlt hetekben gyakran bírálta franciaországot, mivel gazdasági segítséget kíván nyújtani hanoiak, s ezáltal - ugymond - megbékítési politikát folytat vietnammal szemben. a kínai sajtó cheysson külügyminisztert márciusi bangkoki és hanoi kijelentései miatt személyében is támadta. cheysson hanoiiban egyebek között kijelentette: franciaország nem kívánja a vietnami egységek kivonását kambodzsából úgy, hogy megismétlődjen a „vörös khmerek”, rémuralma. franciaország a koalícióval sem óhajt kapcsolatot, mivel annak a „vörös khmerek”, is tagjai. szihanukot is valószínűleg nem mint a koalíció elnökét hívták meg.

mitterrand elnök egyébként május 3-án kezdi meg kínai utját.

nc/ge ha
18.06 220483 1055

-.-

sk0043 4 230 mtik1045

brit-nyugatnémet csucstalálkozó /1. rész/

aczell endre, az mti tudósítója jelenti:

london, 1983. április 22. /mti/ - londonban pénteken behatóan tanácskozott a brit kormányfő és a nyugatnémet kancellár. eszmecserejükkel egyidejűleg a külügy-, a hadügy, a pénzügy- és a munkaügyi miniszterek, továbbá nyugatnémet részről a gazdasági, brit részről az ipari és kereskedelmi tárca birtokosai is tárgyaltak egymással.

ez volt margaret thatcher és helmut kohl első találkozója azóta, hogy a bonni kancellárt újraválasztották. a látogatást lezáró sajtóértekezleten mind a két miniszterelnök azt mondta, hogy ez volt kettejük eddig „legjobb”, találkozója. thatcher asszony a rokonzonások közül kiemelte a nato iránti „sziklaszilárd”, hűséget és a gazdasági problémák „egyforma megközelítését”, mint elmondta, három fő témáról tárgyaltak: a fegyverzetkorlátozásról, a tőkés-világ vezetőinek májusi williamsburgi csucsertekezletéről, s a rákövetkező stuttgarti közöspiáci csucsról.

Wm

a brit kormányfő „ésszerűnek és építőnek”, minősítette a genfben előterjesztett amerikai javaslatokat és sajnálkozott amiatt, hogy nem érkezett rájuk szovjet részről hasonló válasz. a „nullamegoldásos”, megállapodás esélyeit csekélynek nevezte és ebből kiindulva azt mondta: ha a nato megindítja az új amerikai rakéták nyugat-európába telepítését, valószínűleg jobb esély lesz arra, hogy a szovjetunió „pozitívan”, reagáljon reagan indítványaira. mivel a teljes rakétatelepítési folyamat 4-5 évet vesz igénybe, időközben születhet olyan megállapodás, amely szükségtelemmé teszi valamennyi amerikai rakéta rendszerbe állítását.

helmut kohl brit partnerénél több hangsúlyt helyezett a telepítés megelőzésére hivatott tárgyalásokra. azt mondta, hogy a nato „minden emberileg lehetségest”, megtesz a tárgyalások sikereért, s meggyőződése, hogy az amerikaiak „komolyan”, tárgyalnak. kohl nem a nullamegoldás elfogadásától, hanem egy „megfelelő megállapodás”, létrejöttétől tette függővé a rakétatelepítést, és nem volt hajlandó osztani azokat a nézeteket, hogy a nyugat-európai békemozgalmak „moszkva tudatos vagy akaratlan ügynökei”, /folyt./

ae/so ha

18.27 220483 2175

-.-

sk0044 4 230 mtik1046

brit-nyugatnémet csucstalálkozó /2. rész/

a williamsburgi tőkés csucsertekezlet esélyeiről szólva thatcher asszony a vezető nyugati hatalmak „óvatos derülátását”, emelte ki a gazdasági talpraállás iránt. „egészséges alapu, tartós fellendülésre számítunk”, - mondotta.

a közös piac júniusi csucsertekezletének azt a feladatot adta thatcher asszony, hogy találjon végső megoldást a brit költségvetési problémákra, s ezzel hártsa el az utolsó akadályt a zavartalan együttműködés előtt.

a sajtóértekezleten - friedrich zimmermann csu-vezető közelmúlt kijelentése nyomán - felmerült, nem próbálja-e az új bonni kormány kérdésessé tenni a kialakult európai határokat, s velük az előde

Wm

által megkötött /moszkvai, varsói, berlini/ szerződéseket. Kohl ezt határozottan cáfolta. kijelentette, hogy „a békepolitika alapja a megkötött szerződésekhez való hűség,,. mindazonáltal utalt rá, hogy a meglévő szerződések - ugymond - „nem békeszerződések,,.

ae/so ha

18.29 220483 0986

-.-

sk0045 4 230 mtik1047

nato - különleges tanácskozó

brüsszel, 1983. április 22. /mti/ - a nato különleges tanácskozó csoportjának pénteki ülésén Richard Burt amerikai külügyi államtitkár elnökletével a genfi tárgyalások május 17-én kezdődő folytatására egyeztettek nézeteiket a nato-tagországok.

Burt hangoztatta, hogy - elképzelése szerint - genfben az átmeneti megoldásra tett amerikai javaslat vitájával folytatják a tárgyalásokat. a javaslat lényege: a nato kész az 1979-ben tervezettnél /572/ kevesebb rakétát telepíteni nyugat-európába, ha a szovjetunió csökkenti meglévő középhatótávolságú rakétáit. az amerikai elgondolás a robbanótöltetek és atombombák számával végez ellenőrizhetetlen manipulációkat, bevonva a számításba a szovjetunió ázsiai területén elhelyezett rakétákat is, de kihagyva a brit és francia atomeszközöket.

a különleges tanácskozó csoportban pénteken ismét leszögezték: a szövetségesek támogatják ezt a megközelítést. azt várják, hogy a szovjetunió „alaposan tanulmányozza,, ezt az ajánlatot, és adjon rá „építő választ,,. az eddig elhangzott szovjet javaslatok - hangoztatták - „nem válaszolnak az 1979-es határozatot kiváltó nyugat-európai biztonsági aggodalmakra,,. a nato nem mulasztotta el ismételt megerősíteni: „a szövetségesek feltett szándéka, hogy a tervek szerint megkezdik az elhatározott telepítéseket, ha genfben nem születik addig konkrét megállapodás.,,

a szerkesztőségek tájékoztatására!

Burtól az ülés után újságírók megkérdezték, „mi indítja őt arra, hogy azt állítsa: Gromiko részéről nem az utolsó szó hangzott el a rakéta kérdésben?,, - a válasz szerint az elmúlt hetekben több érintkezés is történt a szovjetekkel, miniszteri szinten Tindemans

Nuv

belga külügyminiszter látogatásával, és különböző diplomáciai csatornákon. „ezek alapján van okunk azt hinni, hogy a szovjetek komolyan akarnak tárgyalni genfben, megállapodásra törekedve, a tárgyalásokon pedig kénytelenek lesznek figyelembe venni javaslatunkat, amely mellett szilárdan kitartunk,, - jelentette ki a washingtoni külügyi államtitkár.

mp/so pi

19.08 220483 2123

-.-

sk0046 4 230 mtik1048

koivisto-schlüter

koppenhága, 1983. április 22. /ap/ - a kelet-nyugati kapcsolatokat és az európai leszerelési konferencia kilátásait vitatta meg pénteken a koppenhágában tartózkodó Mauno Koivisto finn köztársasági elnök Poul Schlüter dán miniszterelnökkel.

a megbeszélésen, amelyen jelen volt a két ország külügyminisztere is, a felek hangsúlyozták az európai együttműködési és biztonsági folyamat továbbvitelének fontosságát. a két vezető reményét fejezte ki, hogy kiegyensúlyozott és átfogó záródokumentum elfogadásával mihamarabb befejeződik a madridi találkozó. Koivisto és Schlüter megbeszélésén szóba került az észak-európai atomfegyvermentes övezet megteremtésének kérdése, amit eredetileg még Kekkonen volt finn elnök javasolt, de Dánia csak „szélesebb európai összefüggésben,, támogatja a gondolatot.

Koivisto elnök és felesége, akiknek dániai látogatása pénteken véget ér, a tanácskozás után együtt ebédelt a dán királynővel.

kj lb pi

19.31 220483 0981

Nuv

-.-

kül

- 42 -

1983.04.22.

sk0047 4 230 mtik1049

divsz

nyugat-berlin, 1983. április 22. /mti/ - felszólalásokkal folytatódott pénteken nyugat-berlinben a demokratikus ifjúsági világszövetség végrehajtó bizottságának háromnapos ülészsaka. a politikai vitának egyetlen átfogó témája volt: a béke védelme, a világot fenyegető háborus veszély elhárítása és a válsággócok felszámolása. a felszólalók megbélyegezték az egyesült államok féktelen fegyverkezési politikáját és nyugat-európai rakétatelepítési terveit. a béke védelmében az egész világ ifjúságának összefogására, széleskörű akciók kibontakoztatására van szükség. „Le kell fogni a háborus gyújtogatók kezét, amíg nem késő”, - állapították meg. a tanácskozás résztvevői külön ülést tartottak a latin-amerikai népek szabadságmozgalmaival megnyilvánuló szolidaritás jegyében.

.. bj/ge pi

19.34 220483 0808

..-

sk0048 4 230 mtik1050

shultz

washington, 1983. április 22. /mti/ - george shultz amerikai külügyminiszter reagan elnök sürgetésére vasárnap a közel-keletre utazik, hogy „aláhuzza az egyesült államok változatlan elkötelezettségét reagan béketerve mellett a közelmúlt kedvezőtlen eseményei dacára,..”

hivatalosan a fehér ház nem erősítette meg a fenti értesülést, de mint a washington post pénteki számából kitudt, a fehér ház hónapok óta követelte a külügyminisztertől, hogy személyesen utazzon a térségbe, s vegye rá izraelt a libanonból való kivonulásra. shultz viszont - ugyancsak az idézett sajtóforrás szerint - vonakodott ettől az utazástól, nem látván biztosítva annak eredményességét.

a bejruti ^{the} nagykövetségen történt robbanás után az amerikai külügyminisztériumban az volt a vélemény, hogy az utazás most még kevésbé kínál előnyöket az egyesült államok és shultz számára. a

Nw

kül

- 43 -

1983.04.22.

fehér ház azonban kiszivárogtatta elégedetlenségét, s ha a vasárnapi utazás híre beigazolódná, egyszerűen ráparancsolt shultzra, hogy induljon el a kátyuba került reagan-féle béketerv megmentését szolgáló, politikai kockázatokkal terhes körútra.

br/so pi

19.41 220483 1147

..-

sk0049 4 230 mtik1051

rövid hírek

gettó-évforduló - kitüntetések

varsó, 1983. április 22. /mti/ - a varsói gettófelkelés 40. évfordulójáról tartott lengyelországi megemlékezés-sorozat utolsó napján, pénteken kitüntettek számos olyan lengyel állampolgárt, aki a II. világháború idején segítséget nyújtott a nácik üldözött zsidóknak. a varsói városháza oszlopcsarnokában tartott ünnepségen a jeruzsálemi yad vashem intézet emlékérméit i. arad, az intézet elnöke adta át.

honecker — hait

berlin, 1983. április 22. /taszsz/ - erich honecker, a nszpb kb főtitkára pénteken berlinben fogadta georges hait, a libanoni kp kb főtitkárát. a találkozáson a közel-keleti helyzetet tekintették át.

hasek-konferencia

prága, 1983. április 22. /otk/ - pénteken prágában véget ért jaroslav hasek, a világhírű cseh író születésének 100. évfordulója alkalmából tartott háromnapos nemzetközi konferencia. tizenegy országból 180 író, irodalomtudós vett részt a halhatatlan svejk megteremtőjének szentelt tanácskozáson. dobossy lászló, az eötvös lóránd tudományegyetem professzora haseket a modern európai szatíra kiemelkedő alakjának nevezte, aki műveiben kiválóan tükrözte vissza a habsburg-monarchia felbomlását.

gainsborough-kép

london, 1983. április 22. /ap/ - potom 140.400 fontért kelt el pénteken a londoni christie képaukción egy új-zélandon előkerült gainsborough-kép. a carter-házaspár portréját ábrázoló festményt a carter-familia egy új-zélandon élő leszármazottja adta el. az új tulajdonos a londoni leger gallery lett.

Nw

manet-kiállítás

párizs, 1983. április 22. /taszsz/ - Édouard Manet, a nagy francia impresszionista festő halálának 100. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt alkotásaiból pénteken a francia fővárosban. a kiállításon a művész több mint 200 festménye, grafikája és litográfiája látható, köztük a híres Olympia és a reggeli a szabadban. bemutatják továbbá Manet és Zola egymásnak írott, eddig nem publikált leveleit.

kínai mesterséges megtermékenyítés

csangsa, 1983. április 22. /uj kina/ - jó egészségnek örvend az a két kínai csecsemő, aki mesterséges megtermékenyítés révén jött világra hunan tartományban - közölte a hunani egészségügyi főiskola. - az első újszülött - kislány - súlya 3,1 kilogramm volt; ő idén január 16-án született, a második pedig kisfiú, súlya három kilogramm volt, és április 8-án látta meg a világot.

kn, ps lb pi

19.53 220483 2416

-.-

sk0050 4 230 mtik1052

veress péter

Hága, 1983. április 22. /mti/ - Veress Péter külkereskedelmi miniszter pénteken befejezte hollandiai látogatását. vendéglátójával, Gijs van Aardenne miniszterelnök-helyettes, gazdasági miniszterrel és F. Bolkestein külkereskedelmi államtitkárral áttekintették a nemzetközi gazdasági helyzetet, annak időszerű kérdéseit, valamint a magyar-holland kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeit. egyetértettek abban, hogy a kétoldalú kapcsolatokban eddig elért - számottevő - eredmények továbbfejlesztéséhez szélesíteni kell az áruszerkezetet, és bővíteni az együttműködés formáit, például harmadik piacokon történő együttműködéssel. a magyar gazdaságpolitika törekvései és a holland gazdaság kedvező helyzete jó alapot nyújtanak ehhez - állapították meg.

a külkereskedelmi miniszter megbeszélést folytatott továbbá Herman Rüdinger pénzügyminiszterrel, van Eekelen külügyi államtitkárral, a mezőgazdasági minisztérium főtitkárával és Willem Duisenberggel, a holland bank /központi bank/ elnökével, a holland gazdasági élet és külkereskedelem irányítására befolyást gyakorló

Nuv

szervezetek közül Veress Péter meglátogatta a holland vállalkozók szövetségét /vno/ és a külkereskedelmi fejlesztési tanácsot /nch/. tájékoztatta e szervezetek vezetőit a magyar gazdaságfejlesztési elképzelésekről.

Hágai tartózkodásakor a külkereskedelmi minisztert hivatalában fogadta Ruud Lubbers miniszterelnök. a megbeszéléseken részt vett dr. Lakatos Emil hágai magyar nagykövét.

pénteken Veress Péter Eindhovenben meglátogatta a magyar vállalatokkal ipari együttműködési kapcsolatban álló DAF haszonjárműveket /kamion, autóbusz, munkagép stb./ gyártó cég üzemét és a Philips nemzetközi nagyvállalat központját.

a magyar-holland miniszteri megbeszéléseken holland részről élénk érdeklődés mutatkozott a magyar gazdaság és az üzleti kapcsolatok lehetőségei iránt. tudatosult, hogy a magyar gazdaság jelenlegi helyzetében a vállalatok csak az export növekedése esetén képesek fenntartani vásárlásaik korábbi szintjét.

mp/so pi

20.07 220483 2077

-.-

sk0051 4 230 mtik1053

kelet-nyugati irótalálkozó /1.rész/

nyugat-berlin, 1983. április 22. /mti/ - pénteken megnyílt nyugat-berlinben a II. kelet-nyugati irótalálkozó, amelynek résztvevői kétnapos tanácskozás keretében vitatják meg, mit tehetnek az írók világszerte a fegyverkezési hajszá megállításáért, a béke megőrzéséért.

az első találkozót 1981 decemberében az NDK fővárosában rendezték meg.

a művészeti akadémia székházában sorra kerülő tanácskozáson - amelynek házigazdája többek között Günter Grass, az ismert nyugatnémet haladó író és Stephan Hermlin /ndk/, a magyarországon is népszerű költő, író és műfordító - negyven író vesz részt Európából és Amerikából.

Nuv

1983.04.22.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

a konferencia elsősorban a két német állam vezető irodalmi képviselőinek találkozója. részt vesz rajta günter gaus, az ismert nyugatnémet publicista, az angliában élő uwe johnson és alfred mechtensheimer, az nszk békemozgalmának egyik vezető képviselője éppúgy, mint hermann kant, az ndk világszerte ismert írója. jelen van több olyan ndk író is, akiket részben vagy teljesen az ellenzékinek számító pacifisták közé sorolnak. közülük a legismertebb stefan heym író.

a szovjet iródelegáció vezérképviselője csingiz ajmatov, a többi szocialista ország nem küldött hivatalos képviselőt. /magyar részről ott van a jelenleg nyugat-berlinben tartózkodó konrád györgy író, csehszlovák részről pedig a nyugat-németországi brémában letelepedett libuse monikova./

a vita első napján a felszólalók nem tudták megtalálni a közös nyelvet. az ndk és a szovjetunió képviselői mindenekelett a közös összefogást sürgették az amerikai fegyverkezési hajszával és a rakétatelepítési tervekkel szemben, a nyugati delegátusok azonban ettől elhatárolódtak. egyrészt bíralták az egyesült államok és az nszk esztelen fegyverkezési politikáját, másrészt arra szólították fel a szocialista országok képviselőit, hogy odahaza ők is „bíráló távolságot tartva,, gyakoroljanak nyomást kormányukra. /folyt./

bj/ge pi

20.12 220483 2074

--

sk0052 4 230 mtik1054

kelet-nyugati irótálalkozó /2.rész/

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

günter grass arra figyelmeztetett, hogy az első irótálalkozó óta csak romlott a nemzetközi helyzet, nőtt a háborus feszültség. pozitívan ítélte meg a szovjetunió legutóbbi békekezdeményezéseit. és megbélyegezte reagan amerikai elnök nyílt háborus politikáját, ugyanakkor elmarasztalta a szocialista országok iróit, hogy nem önállóak és nem tanúsítanak ugyanolyan ellenállást saját kormányuk politikájával szemben. „kivánom, hogy az ndk írói ugyanolyan határozottan lépjenek fel, mint mi tesszük,, - mondotta.

1983.04.22.

stefan heym /ndk/ szintén egyenlőségjelet tett a szovjetunió és az egyesült államok közé, és tudathasadásnak nevezte, hogy miközben a diplomaták a tárgyalóasztalnál sűrögnek-forognak, addig a tábornokok a fegyveres összecsapásra készülődnek. kívánatos volna - javasolta - egy nemzetközi törvényszék felállítása, amely nem a háboru kirobbanása után /hiszen ilyen háborumak nem lenne túlélője/, hanem előtte ítélkezne a pusztulás előkészítői, „eichmann fivérei,, felett.

hermann kant /ndk/ óva intett a két világhatalom párhuzamba állításától, szergej boruzsdin /szovjetunió/ pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy hazája valamennyi békekezdeményezését elutasították a nyugati hatalmak. ami pedig a reagan-féle nulla megoldást és különböző megoldást illeti, az csak a naiv emberek megtévesztésére szolgál.

több nyugatnémet író szóváltette, hogy az ndk-ban elnyomják a pacifista mozgalmat, és börtönbe vetik a fiatal vallásos békeharcosokat.

benito wogatzki /ndk/ válaszában arról beszélt, hogy seholsem vonul annyi ember az utcára a békéért, mint éppen az ndk-ban. lehet erről azt állítani, hogy a kormány irányítja az ilyen békeakciókat? akkor a szavakban békét hirdető nyugati kormányok miért nem szerveznek a maguk hazájában is békemozgalmakat? - tette fel a kérdést. elismerte, hogy sok fiatalnak volt az ndk-ban összetűzése a rendőrséggel /jéna/, ezek azonban nem békeharcosok, nem is munkásfiatalok és nem hívők, hanem egészen más beállítottságu emberek, akik a hatóságok fellépése után nyomban az evangélikus egyház sajtószerveihez továbbítják panaszukat. vannak ugyanakkor olyan művészek és írók is, akik konfliktusban vannak az állammal - közölte.

günter de bruyn /ndk/ nem értett egyet irótársa szavaival és csodálkozását fejezte ki, mert nem hajlandó tudomásul venni azokat, akik lelkiismereti okokból vonulnak az utcára tüntetni. /folyt./

bj/ge pi

20.15 220483 2553

Nw

--

sk0053 4 230 mtik1055

kelet-nyugati irótalálkozó /3.rész/

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

stephan hermlin /ndk/ kifejtette, hogy a szocializmus még nem jelentkezett a történelem porondján tökéletes formában, hiszen erre még nem is lehetett ideje. de sokkal többet tett a békéért, mint a kapitalista rendszer bármikor is. „támogatom az ndk kormányát, mert így érzek és így gondolkodom. kormányom azért az ügyért lép fel, amelyért én mindig is küzdöttem. „ő is kétségbevonta, hogy valóban a békéért küzdenek a „független békemozgalmak, a szocialista országokban, de elismerte, hogy igen sok az olyan fiatal, akik teljes szívükből kívánnak valamit tenni a békéért. közülük jénában a rendőrség többet őrizetbe vett, de ma már mind szabadlábon van. februárban újabb pacifista tüntetés volt jénában, de ekkor a hatóságok - „saját információim szerint, - senkit sem tartóztattak le. sajnálatosnak nevezte ugyanakkor, hogy a rendőrök számos olyan plakátot és transzparenst megsemmisítettek, amelyek valóban a béke melletti kiállásra szólítottak fel. szóhozta azt is, hogy a nyugati sajtó az irótalálkozón való részvétel lemondására kényszerített három ndk író. a lapok ugyanis azonosították politikailag ezeket az írókat heinz hoffmann nemzetvédelmi miniszter kijelentésével, amely kétségbevonta, hogy egy nukleáris háború teljes pusztulással járna, és amely szerint „lehetséges igazságos nukleáris háború is,„.

bj/ge pi

20.20 220483 1493

Nw

-.-

sk0054 4 230 mtik1056

cheysson

bukarest, 1983. április 22. /mti/ - pénteken befejezte romániai hivatalos látogatását és elutazott bukarestből claude cheysson francia külügyminiszter. cheysson a kétoldalu kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről és nemzetközi kérdésekről tárgyalt bukarestben. nicolae ceausescu elnök csütörtökön fogadta a francia diplomácia vezetőjét. cheysson jugoszláviába utazott tovább.

wa/so pi

20.22 220483 0416

-.-

sk0055 4 230 mtik1057

Lenin-évforduló bukarestben

bukarest, 1983. április 22. /mti/ - vlagyimir iljics lenin születésének 113. évfordulója alkalmából pénteken délután ünnepi gyűlést tartottak bukarestben a román-szovjet barátság házában. az elnökségben ott volt miu dobrescu, az rkp kb pvb póttagja, a kb titkára és jevgenyij tyazselnyikov bukaresti szovjet nagykövet. a gyűlésen ilie radulescu, az rkp kb tagja, a román rádió és televízió vezérigazgatója méltatta lenin munkásságának jelentőségét.

a lenin-évforduló alkalmából a bukaresti lenin-szobornál pénteken koszorút helyezett el a bukaresti municipium pártbizottsága és néptanácsa és a szovjet nagykövetség.

szintén pénteken a bukaresti ateneul hangversenyteremben tudományos ülést tartottak a „munkásosztály pártjának szerepe románia társadalmi-politikai életében,„ címmel a romániai munkások szociáldemokrata pártja megalapításának 90. évfordulója, és marx születésének 165., halálának 100. évfordulója alkalmából. a tudományos ülést petru enache, az rkp kb pvb póttagja, a kb titkára nyitotta meg.

wa/so pi

20.27 220483 1081

Nw

-.-

sk0056 4 230 mtik1058

nszk-ndk - a csu ,,fordulatot,, követel /1.rész/

bonn, 1983. április 22. /mti/ - a franz josef strauss vezette német keresztényszociális unió /csu/ ,,nyomatékosan fordulatot követel,, az nszk-nak az ndk-val szemben folytatott politikájában - jelentette ki a bild-zeitung szombati számára adott interjújában edmund stoiber, a csu korábbi főtitkára, a bajor tartományi kormányhivatal vezetője.

a strauss legközelebb bizalmasának számító stoiber pártja ,,komoly kételyeit,, hangoztatta erich honeckernek, az ndk államtanácsa elnökének idénre tervezett nszk-beli látogatásával kapcsolatban. ,,nincs értelme automatikusan fenntartani honecker meghívását, amely még a volt kancellártól, helmut schmidtől származik,, - mondta stoiber, nyilván szándékosan figyelmen kívül hagyva, hogy ezt a meghívást a jelenlegi kormányfő, helmut kohl is megújította. a csu szerint a látogatásra három ,,feltétel,, teljesítése esetén kerülhet sor. először: az ndk vonja vissza az oda látogató nyugatnémet állampolgárok számára kötelező átváltási összeg 1980-as felemelését. másodszor: szüntessék be a ,,zaklatásokat,, a tranzitúton. harmadszor: az ndk hajtson végre ,,emberi könnyítéseket,,.

stoiber nyilatkozata egyértelműen megerősítette az ellenzéki szociáldemokrata pártnak azt - a már hétfőn kifejtett és pénteken megerősített - értékelését, hogy a kereszténliberális koalíció jobbszárnyán elhelyezkedő csu a két német állam viszonyának gyökeres felülvizsgálatára és megfontolására akarja felhasználni a drewitz-i határátkelőhelyen április 10-én bekövetkezett sajnálatos halálesetet. egyes bonni megfigyelők véleménye szerint a csu-nak ebben a politikájában a hadiipari köröket képviselő pártnak az a szándéka is szerepet játszik, hogy a szocialista országokkal folytatott kereskedelmet fokozatosan a hadiipari termelés és export fokozásával váltsák fel. /folyt./

fkj/ge pi

20.32 220483 1886

Nw

--

sk0057 4 230 mtik1059

nszk-ndk - a csu ,,fordulatot,, követel /2.rész/

a nyugatnémet kormány másik két pártja részéről otto lambsdorff szabaddemokrata gazdasági miniszter fordult ismételtén és határozottan szembe a csu ilyen törekvéseivel. lambsdorff a mainzi allgemeine zeitung szombati számában megjelenő cikkében elutasította, hogy a mostani esetet az nszk és az ndk közötti gazdasági kapcsolatok korlátozására használják ki. lambsdorff részletes szám adatokkal bizonyította, hogy milyen nagy érdeke fűződik a nyugatnémet gazdaságnak az ndk-val való kereskedelem folytatásához. mintegy hatezer középállalat munkahelyei függenek ettől a kereskedelemtől - állapította meg a gazdasági miniszter.

,,az fdp-vel nem kerül sor olyan fordulatra az ndk-hoz fűződő viszonyban, amilyent münchenben követelnek,, - szögezte le pénteken torsten wolffgramm, az fdp parlamenti frakciójának ügyvezetője.

fkj/ge pi

20.34 220483 0904

--

sk0058 4 230 mtik1060

rövid hírek

marcos

manila, 1983. április 22. /upi/ - a fülöp-szigetek legfelsőbb bírósága pénteken megerősítette marcos elnök azon jogkörét, amelynek alapján elrendelheti olyan személyek letartóztatását, akiket a nemzet biztonsága ellen elkövetett bűncselekménnyel vádolnak. a legfelsőbb bíróság emellett úgy rendelkezett, hogy semmilyen szintű bíróság sem folytathat vizsgálatot marcos elnök ilyen döntéseinek érvényességét illetően.

etna

catania, 1983. április 22. /ap/ - pénteken gyakorlatilag megállt a három hete szüntelen ömlő lávafolyam az etnán - közölték a helyi hatóságok. -európa legaktívabb vulkánjának torkában a hőmérséklet 1030 celsius fokról 730-ra esett, és némileg alább hagyott a szeizmikus tevékenység is.

Nw

nukleáris robbantás

washington, 1983. április 22. /afp/ - az egyesült államok és nagy-britannia közös földalatti nukleáris robbantást hajtott végre a nevadai kísérleti telepen - közölte az amerikai energiaügyi minisztérium. - a 20 kilotonna erejű robbantás a brit kormány kérésére történt, amire a két ország között a nukleáris együttműködésről 1958-ban aláírt megállapodás adott lehetőséget.

perui gerillák

Lima, 1983. április 22. /upi/ - az elmúlt négy nap folyamán perui katonai és rendőri alakulatok a napsütötte ösvény nevű maoista gerillaszervezet összesen 28 gerilláját ölték meg az andok hegység középső részén lezajlott harcokban - közölte a perui katonai parancsnokság csütörtökön, - nagymennyiségű robbanóanyagot és lőszert zsákmányoltak.

ps lb pi

20.36 220483 1536

sk0059 4 230 mtik1061

shultz - közel-kelet

washington, 1983. április 22. /mti/ - közel-keleti körutra indul vasárnap shultz amerikai külügyminiszter, hogy biztosítsa az egyesült államok közel-keleti partnereit reagan elnök rendezési tervének érvényességéről.

Larry Speakes, a fehér ház szóvivője pénteken délután jelentette be hivatalosan, hogy shultz vasárnap éjszaka a közel-keletre utazik. utjának első állomása kairó lesz, onnan izraelbe, majd bejrutba utazik.

a bejelentést reagan elnök és közel-keleti szakértőinek többórás fehér házi tanácskozása előzte meg pénteken a délelőtti órákban. ennek részleteiről hivatalosan semmit sem közöltek, s a közel-keleti utazás egyéb részletei sem ismereteseek.

washingtoni sajtóberkekben feltételezik, hogy az amerikai külügyminiszter végülis sebtében elhatározott, bár régóta megfontolás alatt álló, utazását a fehér ház kezdeményezte. a körút időtartamát nem határozták meg előre, s így az is valószínűnek

Nm

Látszik, hogy bár kezdetben shultz nyilvánvalóan a libanoni csapatkivonási tárgyalások meglendítését kapta feladatul, a későbbiekben nem zárható ki a diplomáciai küldetés kiszélesítése jordániára, szaúd-arábiára és szíriára.

br/ge pi

20.48 220483 1205

--

sk0060 4 230 mtik1062

unesco - leszerelés

nairobi, 1983. április 22. /taszsz/ - a tömegtájékoztatási eszközökre vezető szerep vár a béke eszméinek terjesztésében, abban, hogy hatékony nemzetközi ellenőrzés keretében megvalósuljon az általános és teljes leszerelés - szögezték le az ensz nevelésügyi, tudományos és kulturális szervezetének /unesco/ égisze alatt nairobi tartott szimpózium résztvevői, akik a rendezvény befejeztével pénteken határozatot fogadtak el.

a szimpózium munkájában európa, ázsia, afrika, latin-amerika több országából - köztük a szovjetunióból, az ndk-ból, vietnamból és az egyesült államokból - érkezett szakemberek, kutatók vettek részt. a szimpóziumot az ensz közgyűlése által tavaly meghirdetett leszerelési világkampány keretében rendezték meg.

a dokumentum egyebek között felhívja a figyelmet a tömegtájékoztatási eszközök növekvő szerepére, amely tudatosítja a világ közvéleményében a fegyverkezési hajszák veszélyeit, és elősegíti a békéért folytatott küzdelem erősödését.

a határozatban a szimpózium résztvevői rámutatnak: a leszerelés technikai és politikai szempontjainak bonyolultsága magas fokú szakmai felkészültséget követel meg az újságíróktól. a leszerelés kérdéseiben különös figyelmet kell szentelni a sajtó területén dolgozók felkészítésének.

gf lb pi

20.58 220483 1315

Nm

--

sk0061 4 300 mtik1063

pakisztán-afganisztán

genf, 1983. április 22. /ap/afp/ - diego cordovez, az ensz főtitkár-helyettese pénteken genfben úgy nyilatkozott, hogy „lényeges előrehaladás” történt a közvetítők útján folyó afganisztáni-pakisztáni tárgyalások pénteken zárult második fordulóján. az afganisztán körüli problémákkal foglalkozó megbeszéléseket június 16-án folytatják.

a tárgyalások elértek arra a pontra, amikor a küldöttségeknek tanácskoznuk kell kormányaikkal - indokolta meg az elnapolást cordovez, aki április 11. óta „ingázik”, genfben sah muhamed doszt afgán és szahibzada jakub han pakisztáni külügyminiszter között. az ensz főtitkár-helyettesének közvetítő tevékenységére elsősorban azért van szükség, mert pakisztán nem ismeri el a törvényes afgán kormányt.

cordovez nem közölte, milyen előrehaladás történt a tárgyalásokon, csak annyit mondott, hogy az „minden területre”, kiterjedt. részletes tájékoztatást csak azután adhat, miután jelentést tett javier pérez de cuellar ensz-főtitkárnak, akivel szombaton párizsban találkozik - mondotta.

megfigyelők cordovez derülátó nyilatkozatával egybecsengő, pozitív fejleménynek tartják, hogy a tárgyalások már júniusban folytatódnak. a tavaly júniusban tartott első és a most zárult második forduló között ugyanis még tíz hónapnak kellett eltelnie. ez idő alatt cordovez többször is járt a két ország fővárosában.

kf lb pi

21.03 220483 1409

Nm

-.-

sk0062 4 800 mtik1065

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0028-ig
budapest, 1983. április 22. /mti/

sk0001 a szerkesztőségek tájékoztatására - heti várható
sk0002 közép-amerika - külügyminiszterek
sk0003 visszatér a szojuz t-8
sk0004 rövid hírek:

athén: görög-amerikai tárgyalások
bonn: hamis dollárok
new york: havazás áprilisban
berlin: ndk-nszk tranzitbizottság
bonn: elvesztett rakéta

sk0005 ausztriai választások /1. rész/
sk0006 ausztriai választások /2. rész/
sk0007 ausztriai választások /3. rész/
sk0008 amerikai kongresszus - befagyasztás
sk0009 közép-amerika - szolidaritás
sk0010 thorn washingtonban
sk0011 kohl londonban
sk0012 kissinger - párbeszéd
sk0013 lenin-évforduló
sk0014 két rövid hír
sk0015 wartburg vára
sk0016 kína - külpolitikai távlatok
sk0017 argentin haditengerészeti gyakorlat
sk0018 afgán ellenforradalmárok
sk0019 francia katonai program - hernu /1. rész/
sk0020 francia katonai program - hernu /2. rész/
sk0021 közel-kelet /1. rész/
sk0022 közel-kelet /2. rész/
sk0023 thorn washingtonban - 2. - brüsszeli vélemények
sk0024 dzsumblatt - novoje vremja
sk0025 rövid hírek:

moszkva: ruszakov-kociolek
luanda: nujoma
ankara: földrengés törökországban
bangkok: földrengés thaiföldön
tokió: tiltakozó távirat
róma: a látogatás - római bemutató

sk0026 olasz kormányválság?
sk0027 kndk - közlemény
sk0028 madridi tanácskozás - magyar felszólalás /1. rész/
so/pi

21.08 220483 1825

Nm

-.-

sk0063 4 800 mtik1066

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0029-sk0052-ig
budapest, 1983. április 22. /mti/

sk0029 madrid - magyar felszólalás /2. rész/

sk0030 törölve

sk0031 kreisky-sajtókonferencia

sk0032 afgán évforduló

sk0033 rövid hírek:

bukarest:	illyés
bonn:	magyar-nszk
johannesburg:	dél-afrika - robbantás
osló:	norvég munkáspárt
bonn:	hitler naplója
prága:	dzur-mamula

sk0034 lenin-évforduló - moszkvai ünnepség /1. rész/

sk0035 lenin-évforduló - moszkvai ünnepség /2. rész/

sk0036 marokkó - szadk

sk0037 közel-kelet - 3.

sk0038 lenin évforduló - moszkvai ünnepség /3. rész/

sk0039 lenin /4. rész/

sk0040 szojuz t-8 - leszállás

sk0041 olasz politikai válság

sk0042 szihanuk

sk0043 brit-nyugatnémet csúcstalálkozó /1. rész/

sk0044 brit-nyugatnémet csúcstalálkozó /2. rész/

sk0045 nato - különleges tanácskozó /részben szerk. táj.!

sk0046 koivisto-schlüter

sk0047 divsz

sk0048 shultz

sk0049 rövid hírek:

varsó:	gettó-évforduló - kitüntetések
berlin:	honecker-hau1
prága:	hasek-konferencia
london:	gainsborough-kép
párizs:	manet-kiállítás
csangsa:	kinai mesterséges megtermékenyítés

sk0050 veress péter

sk0051 kelet-nyugati irótalálkozó /1. rész/ részben kizárólag szerk. táj.!

sk0052 kelet-nyugati irótalálkozó /2. rész/ kiz. szerk. táj./

so/pi

21.08 220483 1678

Nm

-.-

sk0064 4 800 mtik1067

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0053-sk0064-ig
budapest, 1983. április 22. /mti/

sk0053 kelet-nyugati irótalálkozó /3. rész/ kizárólag szerk. táj.!

sk0054 cheysson

sk0055 lenin-évforduló bukarestben

sk0056 nszk-ndk - a csu „fordulatot”, követel /1. rész/

sk0057 nszk-ndk - a csu „fordulatot”, követel /2. rész/

sk0058 rövid hírek:

manila:	marcos
catania:	etna
washington:	nukleáris robbantás
lima:	perui gerillák

sk0059 shultz - közel-kelet

sk0060 unesco - leszerelés

sk0061 genf - pakisztán-afganisztán

sk0062 tartalomjegyzék /1. rész/

sk0063 tartalomjegyzék /2. rész/

sk0064 tartalomjegyzék /3. rész/

so/pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tiber

szerkesztette: németh gyula

kis csaba

szászi julia

heltai andrás

pirityi sándor

- v é g e -

21.09 220483 1226

Nm

-.-

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/H

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 23.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

reagan

washington, 1983. április 23. /mti/ - reagan amerikai elnök pénteken bejelentette, hogy közel-keleti körútra küldi shultz amerikai külügyminisztert, elsősorban azzal a céllal, hogy „segítsen megvalósítani az összes külföldi csapatok sürgős és teljes kivonását libanonból,,. reagan lépését washingtoni sajtóelemzők egységesen azzal magyarázzák, hogy az amerikai elnök megkísérel új életet lehelni közel-keleti diplomáciájába, amely eddig semmilyen eredményt nem hozott, és a jordániai-palesztin tárgyalások megszakadása után reménytelenebbnek látszik, mint valaha.

reagan éppen ezért - az amerikai közel-keleti politika új elemeként - arra hivatkozott, hogy husszein király elfogadhatatlannak tartotta „a pfsz radikális elemeinek,, követeléseit. a közel-keleti megállapodásnak reagan új elképzelése szerint „nem kell feltétlenül a pfsz-től függenie,,.

az elnök rögtönzött sajtóértekezleten jelentette be elhatározását, hogy külügyminiszterét a közel-keletre küldi. bár részleteket nem közölt, amerikai külügyminisztériumi forrásokból már korábban ismeretessé vált: shultz hétfőre virradóra indul el. körútjának első állomása kairó lesz, majd izraelbe és onnan libanonba látogat el. utazását, amely az első közel-keleti körút lesz a miniszter kilenc hónappal ezelőtti beiktatása óta, diplomáciai megfigyelők rendkívül kockázatos vállalkozásnak ítélik. nem véletlen, hogy - mint hírlík - a körút állandó halogatása magán a külügyminiszteren múlt, aki mindmáig nem bizik a libanoni csapatkivonás megoldhatóságában.

st

